

Forsikringsvilkår

av 1.1.2026 for

Borettslag og boligsameie

Innhold

1 HVEM FORSIKRINGEN GJELDER FOR	2	10 RETTSHJELP	13
2 HVOR FORSIKRINGEN GJELDER.....	2	11 NATURSKADE	14
3 HVA SOM ER FORSIKRET.....	2	12 STYREANSVAR	15
4 HVILKE SKADER SOM ERSTATTES.....	3	13 UNDERSLAG	17
5 ANDRE PERSONERS HANDLINGER OG UNNLATELSER (IDENTIFIKASJON), ENDRING AV RISIKO OG SIKKERHETSFORSKRIFTER.....	5	14 YRKESKADE.....	18
6 FORSIKRINGSSUMMER	8	15 KOLLEKTIV ULYKKESFORSIKRING	18
7 SKADEOPPGJØR.....	8	16 SKADEDYRFORSIKRING FOR BOLIGSELSKAP ...	22
8 EGENANDELER OG ALDERSFRADRAG.....	10	17 PÅBUD FRA OFFENTLIG MYNDIGHET	22
9 HUSEIERANSVAR	11	18 BISTAND VED KLAGE	22
		19 SERVICETELEFONER	23

Forsikringsavtalen består av:

- Forsikringsbeviset
- Forsikringsvilkårene
- Generelle vilkår
- Lov om forsikringsavtaler
- Lov om naturskadeforsikring
- Det øvrige lovverk

Forsikringsbeviset og avtalte særvilkår gjelder foran forsikringsvilkårene. Forsikringsvilkårene gjelder foran generelle vilkår.

Forsikringsbeviset, forsikringsvilkårene, herunder avtalte særvilkår, og generelle vilkår gjelder foran lovbestemmelser som kan fravikes.

1 Hvem forsikringen gjelder for

Forsikringen gjelder for de som er nevnt i forsikringsbeviset.

I tillegg gjelder forsikringen for:

Forsikringspunkt 3.1 gjelder til fordel for innehaver av tinglyst eiendomsrett, panterett eller annen tinglyst sikkerhetsrett i fast eiendom.

Forsikringen gjelder ikke til fordel for innehaver av panterett i løsøre eller varer uten at dette er angitt spesielt i forsikringsbeviset. FAL § 7-1 er fraveket.

Forsikringspunkt 3.1.6. b. gjelder til fordel eier av andel/innehaver av boret.

Ny eier, men bare inntil den nye eier har tegnet forsikring og ikke lenger enn 14 dager etter eierskiftet.

Følgende dekninger avviker fra hovedregelen:

- Styreansvarsforsikringen gjelder til fordel for styremedlem i forsikret boligselskap.
- Kollektiv ulykke omfatter
 - alle som utfører dugnad for forsikret boligselskap
 - styremedlemmer i forsikret boligselskap
 - barn eller barnebarn av beboere i forsikret boligselskap, frem til og med året barnet fyller 12 år.
- Yrkesskadeforsikringen omfatter skadelidte som er å betrakte som arbeidstaker hos sikrede i henhold til lov om yrkesskadeforsikring av 16. juni 1989 § 2 a og b. Forsikringen gjelder ikke når det er, eller skulle ha vært, tegnet særskilt yrkesskadeforsikring for faste arbeidstakere eller når huseierforholdet inngår som del av annen næringsvirksomhet med forsikringsplikt for arbeidsgiver og skadelidte er å betrakte som arbeidstaker i den totale virksomheten.

2 Hvor forsikringen gjelder

2.1

Forsikringen gjelder på det sted som er nevnt i forsikringsbeviset (forsikringsstedet).

Følgende dekninger avviker fra hovedregelen:

- Naturskadeforsikringen gjelder i Norge
- Ansvarsforsikringen og styreansvarsforsikringen gjelder i Norden
- Underslagsforsikringen gjelder i Norge
- Kollektiv ulykke gjelder i Norge
- Yrkesskadeforsikringen gjelder skader og sykdommer som arbeidstakeren påføres i arbeid på arbeidsstedet og i arbeidstiden

3 Hva som er forsikret

Det fremgår av forsikringsbeviset hva forsikringen omfatter og hvilke tilleggsdekninger som gjelder.

3.1 Bygning

som nevnt i forsikringsbeviset - begrenset av bygningens yttertak, yttervegger og bunnsåle.

Til bygning medregnes:

- Grunnmur, bygningsfundamenter, pipe, innvendige rørføringer, ledninger, og fastmontert utstyr som er nødvendig for bygningens formål.
- Heiser, rulletrapper, ventilasjonsanlegg, installasjoner for rombelysning og romoppvarming, sprinkleranlegg, generell solskjerming og brannvarslingsanlegg.

Bygningsforsikringen omfatter også bygningens:

- utvendige ledninger med tilknyttet utstyr lagt etter gjeldende forskrifter som fører væske, gass eller elektrisitet til eller fra bygning fram til tilknytningspunkt til offentlig ledning, brønn, tank eller reservoar.
- antenneanlegg, samt fastmonterte kabler for data, lyd og bildeoverføring til bruk i bygning/bygningsdel som benyttes til bolig
- tilkoblet tank, kum
- pumpe i brønn
- varmekabler i adkomstveien til bygningen
- ladestasjon til elbil
- utvendig belysning, fastmontert overvåkningsanlegg og bomber
- utvendig vannbasseng med tilhørende ledninger inntil 100 000 kroner.

Bygningsforsikringen omfatter ikke:

- maskiner, utstyr og installasjoner som er montert for eller er et ledd i produksjons- eller næringsvirksomhet.
- Kunstnerisk utsmykning, antikvarisk merverdi, med mindre annet er avtalt og fremgår av forsikringsbeviset
- utvendige ledninger/rør med tilknyttet utstyr som er ledd i produksjons-/ næringsvirksomhet.
- drensledning med avløp, overvannsledning, jordvarmeledning, infiltrasjonsledning og spredningsledning
- brønn og borehull
- utvendig svømmebasseng
- frakoblet oljetank

I tillegg omfatter bygningsforsikringen:

3.1.1 Hageanlegg

Hageanlegg, fastmontert lekelanlegg, ballbinge, gjerde og flaggstang.

Erstatningen er begrenset til kr 300 000.

3.1.2 Nedgravd avfallsanlegg

Nedgravd anlegg for midlertidig oppbevaring av husholdningsavfall fra beboere.

3.1.3 Maskiner, inventar og løsøre

Hageredskap, gårdeiers skilt gressklippere, snøfresere, jordfresere, samt andre arbeidsmaskiner som ikke er registreringspliktige og som har vekt under 750 kg, og løst tilbehør til eiendommen.

Erstatningen er begrenset til kr 500 000.

3.1.4 Ryddingsutgifter

Utgifter til rivning, rydding, bortkjøring og deponering av verdiløse rester etter erstatningsmessig skade på forsikrede ting.

I tillegg dekkes innenfor et tidsrom av 12 måneder kostnader ved midlertidig oppbevaring og destruksjon av miljøfiendtlige rester av skadde gjenstander etter påbud med hjemmel i lov eller offentlig forskrift.

Erstatningen er begrenset til 20% av fullverdigrunnlaget.

3.1.5 Prisstigning etter skade

Påløpte ekstraavgifter på grunn av prisstigning etter skadedag. Prisstigning på bygning settes lik den gjennomsnittlige økning i Statistisk Sentralbyrås byggekostnadsindeks i gjenoppføringsperioden - begrenset til 20 % av erstatningen for hver skadde ting.

Se vilkårets punkt 7. 6.

3.1.6 Husleietap

Ved en erstatningsmessig skade kan husleietap kreves dekket i inntil 36 måneder fra skadedato.

Erstatningen er begrenset til 20 % av bygningens premiegrunnlag for hver enkelt bygning.

Følgende tap inngår i dekningen:

a) For sameiet/borettslaget:

- Tapte felleskostnader/husleieinntekt som følge av at lokaler ikke kan brukes.
- Dokumenterbart tap som følge av at forsikrede lokaler ikke kan brukes.
- Til fradrag kommer borettslagets/sameiets utgifter til renter og avdrag til felles lån.

b) For andelseier/innhaver av borettslag:

- Tapte bruksmulighet som følge av at boenhet er dokumentert ubeboelig.
- Til fradrag kommer sparte felleskostnader til boligselskapet.

3.1.7 Bygningsmessig innredning

Bygningsmessig innredning i boligenhet dekkes med inntil kroner 200 000 per skadetilfelle. Bygningsmessig tilleggsinnredning i andre rom dekkes kun der dette fremgår av forsikringsbeviset.

3.1.8 Påkostninger og forandringer

Tilbygg og bygningsmessige påkostninger i forsikringstiden dekkes med inntil 15% av forsikringssummen samlet per forsikringsår.

Uregistrerte, frittliggende bygninger dekkes med inntil 200 000 kroner per skadetilfelle.

3.1.9 Påbud fra offentlig myndighet

Nødvendige bygningsmessige merutgifter etter erstatningsmessig skade på grunn av påbud gitt med hjemmel i lov eller forskrift.

Erstatningen er begrenset til kr 10 000 000.

Unntatt er utgifter ved påbud som myndighetene hadde hjemmel til å gi selv om skaden ikke hadde inntruffet.

3.1.10 Ansvarsforsikring

Erstatningsansvar som eier av den forsikrede eiendom.

Se vilkårets punkt 9.

3.1.11 Rettshjelpsforsikring

Rettshjelpsforsikring i egenskap av eier og/eller bruker av den forsikrede faste eiendom.

Se vilkårets punkt 10.

3.1.12 Naturskade

Se vilkårets punkt 11.

3.1.13 Styreansvar

Se vilkårets punkt 12.

3.1.14 Underslagsforsikring

Se vilkårets punkt 13.

3.1.15 Lovbestemt yrkesskadeforsikring

Se vilkårets punkt 14.

3.1.16 Kollektiv ulykkesforsikring

Se vilkårets punkt 15.

3.1.17 Skadedyrforsikring (tilleggsdekning)

Se punkt 16.

4 Hvilke skader som erstattes

4.1 Fellesregler

Med skade forstås også tap av ting, avbruddstap og utgifter nevnt i punkt 3.

Skade må inntreffe plutselig og uforutsett. Utgifter til vedlikehold og/eller forbedringer erstattes ikke.

Om aldersfradrag og egenandeler, se punkt 8.

4.1.1 Terror

Det er gjort følgende unntak fra bestemmelsen i Generelle vilkår pkt. 1.3 vedrørende terror: Forsikringsforetaket svarer for skade som skyldes tap eller skade, og økning i tap eller skade, som direkte eller indirekte er forårsaket av eller står i sammenheng med terror.

Forsikringsforetaket svarer likevel ikke for tap eller skade, og økning i tap eller skade, som direkte eller indirekte er forårsaket av eller som står i sammenheng med terrorhandling som innebærer biologisk, kjemisk, nukleær, radioaktiv eller annen form for forurensning.

4.2 Brann

4.2.1 Skade som erstattes:

1. Brann – dvs. ild som er kommet løs
2. Plutselig nedsoting fra permanent ildsted

4.2.2 Skade som ikke erstattes:

1. Svi- og gnistskader som ikke skyldes brann
2. Skade på ting som med hensikt er utsatt for påvirkning av varme

4.3 Lynnedslag og elektriske fenomen

4.3.1 Skade som erstattes:

1. Fysisk skade ved direkte lynnedslag.
Med direkte lynnedslag menes at tingen direkte er truffet av lynet. Stedet hvor lynet har slått ned skal være tydelig merket av lynnedslaget.
2. Elektrisk fenomen.
Med elektrisk fenomen menes for eksempel kortslutning, lysbue, overslag og overspenning – også som følge av lyn og tordenvær.

4.4 Vann og annen væske

4.4.1 Skade som erstattes:

1. Skade ved utilsiktet utstrømning av vann eller annen væske fra bygnings rørledning for vann og annen væske med tilknyttet utstyr - ved brudd, lekkasje eller oversvømmelse.

Skader som ikke erstattes:

- Skade på gulv og vegger i våtrom som skyldes at dette ikke tåler vann. Med våtrom menes bygningskomponenter som befinner seg innenfor våtrommets bjelkelag og stenderverk.
- Skade som skyldes vanlig bruk, søl eller kondens, eller skade ved sopp, råte og bakterier uansett årsak.
- Skade som skyldes vann fra takrenne, utvendig nedløp samt utett forbindelse

mellom tak og taksluk/innvendig nedløp og drenerør.

- Tap av væske eller gass.

2. Følgeskader som skyldes vanninntrengning fra utsiden av bygningen, herunder:

- Vannskade som følge av vanninntrengning over bakkeplan.
- Vannskade som følge av plutselig vanninntrengning i bygning fra terrenget eller grunnen når det fører til vannspeil over laveste gulv.

Skader som ikke erstattes:

- Skade på selve taket/veggen inkludert alle sjikt inntil takstol-/sperre eller stenderverk/bærende konstruksjoner. Feil og mangler som er kjent før forsikringen ble tegnet.
- Utbedring av selve feilen/mangelen, samt utgifter til vedlikehold og forbedringer.
- Skade ved sopp, råte og bakterier uansett årsak.
- Skade som andre enn sikrede er pliktig til og har økonomisk evne til å erstatte i henhold til garanti eller annen avtale. Reises krav mot forsikringsforetaket, kan sikrede pålegges å la spørsmålet, om det foreligger ansvar for leverandør, reparatør eller andre, prøves for retten. Forsikringsforetaket betaler kostnadene ved søksmålet.

3. Skade ved utstrømning av slokkemiddel fra brannslukningsanlegg/-apparat.

4.5 Brudd på bygnings rørledning for vann eller annen væske

4.5.1 Skade som erstattes:

1. Brudd på innvendig rørledning og tilknyttet utstyr, herunder radiator, varmtvannsbeholder/-bereder, fyringskjel, gasstank og oljetank, se punkt 3.1.
2. Brudd på utvendig rørledning med tilknyttet utstyr, se punkt 3.1.

4.5.2 Skade som ikke erstattes:

1. Skade som skyldes gradvis eller vesentlig forringelse, gjengroing, deformasjon, setninger, svanke, rust, korrosjon eller annen tæring.
2. Skade på takrenne, utvendig nedløp, taksluk for innvendig nedløp, drenerør, pumpe eller ledning tilhørende vannbasseng.
3. Utgifter til tining av utvendig ledning.
4. Utbedring av hageanlegg etter graving utover det som er nevnt i punkt 3.1.1.

4.6 Tyveri og skadeverk

4.6.1 Skade som erstattes:

1. Skadeverk og tyveri fra bygning.

4.6.2 Skade som ikke erstattes:

1. Skadeverk begått av beboere, leietakere eller husstandsmedlemmer.
2. Tyveri fra lokaler og fellesrom som er åpne for beboere, leietakere eller andre med lovlig tilgang.
3. Utgifter til utskifting eller forandring av låser hvis nøkler/kode har kommet på avveie.

4.7 Naturskade

4.7.1 Skade som erstattes:

Naturskade som direkte skyldes skred, storm, flom, stormflo, flodbølge, meteriottnedslag, jordskjelv eller vulkanutbrudd, jf. Lov om naturskadeforsikring. Se vilkårets punkt 11.

4.8 Annen plutselig skade

4.8.1 Skade som erstattes:

1. Annen plutselig skade på bygning og som ikke er nevnt i punktene 4.1 til 4.7.

Samtlige ansvarsbegrensninger og unntaksbestemmelser som nevnt over gjelder også for dette punktet.

4.8.2 Skade som ikke erstattes:

1. Skade som skyldes mangelfull eller sviktende fundamentering, setninger i grunnen, jordtrykk, frost, tele, materialfeil, rust, korrosjon eller annen tæring, svak eller feilaktig konstruksjon eller uriktig montering.
2. Skade ved mangelfull eller sviktende drenering.
3. Skade som alene består i svin og svinnsprekker, flekker, riper, avskallinger og andre skader av kun kosmetisk karakter.
4. Skade som skyldes dyr, insekter, bakterier, sopp, råte, kondens eller heksesot.
5. Skade som bare rammer elektrisk eller mekanisk innretning, maskin eller apparat.
6. Skade som skyldes vind svakere enn storm
7. Skade på bygningsglass større enn 10m² dersom det ikke fremkommer av forsikringsbevis at større glassruter er medtatt.
8. Glasskade som kun består av at isolerglass er punktert eller at innfatning er utett.
9. Skade som kun rammer takrenner, markiser, skilt eller antenner.

5 Andre personers handlinger og unnlatelser (identifikasjon), endring av risiko og sikkerhetsforskrifter

5.1 Andre personers handlinger og unnlatelser med virkning for sikrede

5.1.1

Dersom sikredes rett til erstatning bortfaller som følge av sikredes handlinger eller unnlatelser, gjelder dette også ved tilsvarende handlinger eller unnlatelser gjort av ansatt som har det overordnede ansvar for den del av virksomheten hvor forsømmelsen er gjort (jf FAL § 4-11).

5.1.2

Den som ved handling eller unnlatelse forsømmer å overholde eller å påse at sikkerhetsforskriftene blir overholdt, kan helt eller delvis miste retten til erstatning. Retten bortfaller også om forsømmelsen er gjort av personer som utfører arbeid av ledende art og av andre som har en særlig selvstendig stilling innen virksomheten, samt arbeidsledere, herunder formenn o.l.

Ved forsømmelse av å overholde sikkerhetsforskriften som gjelder innbruddsikring, kan rett til erstatning bortfalle ved forsømmelse gjort av den som er betrodd nøkler eller ansvaret for låsing der tingen befinner seg.

For medforsikret tredjeperson får reglene om bortfall av erstatningen ved forsømmelse av å overholde sikkerhetsforskrift tilsvarende bruk. Dette gjelder likevel ikke tredjepersoner medforsikret etter FAL § 7-1, andre ledd.

5.2 Ansvarsbegrensning ved endring av risiko

Sikrede plikter straks å underrette forsikringsforetaket ved flytting eller hvis det skjer andre endringer i den risikoen som er angitt i forsikringsbeviset. Å ikke gjennomføre avtalte sikringstiltak nevnt i forsikringsbeviset, er å anse som en endring av risiko.

Dersom det har skjedd en endring som betinger høyere premie, kan forsikringsforetakets ansvar bli satt forholdsmessig ned (jf FAL § 4-7).

5.2.1 Opphørt virksomhet og fraflyttet eiendom

Er virksomheten opphørt og eiendommen fraflyttet, erstattes bare skader ved brann, direkte lynnedslag og naturskade (jf FAL § 4-6).

5.3 Sikkerhetsforskrifter

I forsikringsbeviset er det inntatt sikkerhetsforskrifter. Den som ved handling eller unnlatelse forsømmer å overholde eller å påse at en sikkerhetsforskrift overholdes, kan helt eller delvis miste retten til erstatning, jf FAL § 4-8.

5.3.1 Generelt vedlikehold

Forsikret bygning med tilknyttet utstyr skal vedlikeholdes slik at bygningens tilstand til enhver tid tilfredsstiller de samme bygningstekniske krav som lå til grunn for byggetillatelsen, samt senere spesifikke pålegg gitt av offentlig myndighet.

5.3.2 Sikring mot brann

1. Offentlige lover og forskrifter

Bestemmelser gitt i

- lov om brannvern med forskrifter, samt pålegg gitt av offentlig brannmyndighet og
- lov om tilsyn med elektriske anlegg med tilhørende forskrifter samt pålegg gitt av det stedlige el-tilsyn skal følges. Eier/bruker skal sørge for el-faglig hjelp og utbedre feil eller mangler som avdekkes etter gjennomført el-kontroll.

2. Kunnskap og informasjon om brannsikkerhet

- Eier av et byggverk skal kjenne kravene til brannsikkerhet som gjelder for byggverket.
- Eier skal ha kunnskap om bygningsdeler, installasjoner og utstyr i byggverket som skal oppdage brann eller begrense konsekvensene av brann.

- Eieren skal gjøre den som har rett til å bruke byggverket kjent med kravene som gjelder for bruken av byggverket, og med alle egenskapene ved byggverket som har betydning for brannsikkerheten. Er det flere som har rett til å bruke byggverket, skal eieren sikre at all bruk samordnes på en måte som bidrar til å forebygge brann.

Den som har rett til å bruke et byggverk skal:

- sørge for at byggverket brukes i samsvar med kravene til brannsikkerhet som gjelder for byggverket.
- unngå unødig risiko for brann, og sørge for at rømningsveiene opprettholder sin funksjon, herunder at fremkommeligheten ikke reduseres.
- informere eieren om endringer, forfall og skader i byggverket eller sikkerhetsinnretningene som kan påvirke sikkerheten mot brann.
- ved forhold som vesentlig reduserer brannsikkerheten, straks gjennomføre ekstraordinære tiltak inntil risikoen er normalisert.

3. Brannører, brannluker, røykluker og brann-/seksjoneringsvegger

- Brannører og brannluker med brannteknisk funksjon og krav skal fungere etter sin hensikt.
- Brannører kan holdes åpne hvis de har automatisk lukking ved et branntilfelle.
- Brannører og luker skal ha rutine for kontroll av funksjonsprøving.
- Brann-/seksjoneringsvegger skal tilfredsstillende offentlige krav og alle åpninger skal være sikret slik at veggens brannklasse opprettholdes.

4. Slokkemateriell

- Påbudt slokkemateriell skal være til stede på avmerket lett synlig og tilgjengelig plass og i god stand.
- Slokkemateriell skal kontrolleres i henhold til Norsk Standard. Alt av slokkemateriell skal være forsynt med en merkelapp som viser datoen for siste kontroll.

5. Kontroll og vedlikehold av fyringsanlegg

- Eieren av et byggverk skal melde fra til kommunen når det er installert nytt ildsted eller gjort andre vesentlige endringer av fyringsanlegget.
- Eieren skal sørge for at fyringsanlegget virker som forutsatt. Dersom det blir oppdaget feil på anlegget som vesentlig øker risikoen for brann, skal anlegget stenges for bruk dersom feilen ikke utbedres umiddelbart.
- Etter å ha mottatt et varsel om feiling eller tilsyn, skal eieren sørge for at feieren har tilfredsstillende atkomst til hele fyringsanlegget.
- Nedgravde oljetanker som midlertidig tas ut av bruk, skal tømmes for olje og sikres slik at utilsiktet påfylling ikke kan forekomme.

- Oljetanker som permanent tas ut av bruk, skal sikres forsvarlig i henhold til krav fra myndighetene.

6. Kontroll av elektrisk anlegg og utstyr

Elektriske anlegg og utstyr skal utføres, drives og vedlikeholdes i samsvar med:

- § 2 i lov om tilsyn med elektriske anlegg og elektrisk utstyr av 24. mai 1929
- Forskrift om elektrisk utstyr av 10. august 1995, og
- Forskrift om elektriske lavspenningsanlegg av 6. november 1998.

7. Varmerarbeider

Definisjon

Med varmearbeider forstås arbeider hvor det benyttes arbeidsverktøy og -utstyr som genererer gnister og varme som kan føre til brann. Varmearbeider omfatter bruk av åpen og skjult flamme, varmlufts-, sveise-, skjære- og slipeutstyr.

Hvor sikkerhetsforskriften gjelder

Denne sikkerhetsforskriften gjelder ved utførelse av varmearbeider i alle miljøer med brannrisiko.

Unntatt er varmearbeider som utføres i spesielt tilrettelagte produksjons- og verkstedrom. Rommet skal være adskilt fra annen virksomhet som egen branncelle. Denne skal ha ubrennbare overflater.

Avtale med ekstern håndverker/entreprenør

Dersom varmearbeider skal utføres av ekstern håndverker/entreprenør skal sikrede påse at sikkerhetsforskriftens krav inngår i skriftlig avtale eller kontrakt med denne.

Sikkerhetskrav

- Sjekkliste for utførelse av varmearbeider utgitt av Finans Norge Forsikringsdrift eller tilsvarende sjekkliste skal være utfylt og signert før utførelse av arbeidet. Sjekklisten er tilgjengelig på www.brannvernforeningen.no.
- Alt brennbar materiale i risikoområdet der varmt arbeid utføres skal være fjernet eller beskyttet.
- Åpninger i gulv, vegger og tak i risikoområdet der varmt arbeid utføres skal være tettet.
- Egnet slokkeutstyr i forskriftsmessig stand, minimum 2 stk. 6 kg/liter håndslukkeapparat skal være lett tilgjengelig. Ett håndslukkeapparat kan erstattes med brannslange påsatt vann frem til strålerøret.
- Navngitt brannvakt skal kontinuerlig overvåke brannrisiko under arbeidet, i pauser og nødvendig tid etter at arbeidet er avsluttet, minimum en time. Utførende kan være brannvakt der brannrisikoen vurderes som lav.
- Brannvakt og utførende skal ha gyldig sertifikat for utførelse av varmearbeider fra Stiftelsen Norsk Brannvernforening eller annen godkjent organisasjon i øvrige nordiske land.

Utførelse av varmearbeider på tak

I tillegg til punktene over gjelder følgende sikkerhetskrav ved arbeider på tak:

- Ved utførelse av varme arbeider på tak skal det i tillegg til sjekkliste foreligge en dokumentasjon på at det er utført en risikovurdering av arbeidet.
- Det er forbud mot bruk av åpen og skjult flamme på oppførede og luftede treak.
- Ved utførelse av varme arbeider på kompakte og øvrige tak som ikke er nevnt i punktet over skal brennbar isolasjon og brennbare konstruksjoner være tilstrekkelig beskyttet med ubrennbar isolasjon eller ubrennbare materialer som gir tilsvarende beskyttelse. Ved bruk av åpen og skjult flamme skal det være tilstrekkelig sikkerhetsavstand til bygningskonstruksjoner/bygningsdeler som består av brennbare materialer.

8. Brannsikring av frityr, koke- og stekeinnretninger i kommersielle kjøkken

Omfang

Kommersielle kjøkken med frityranslegg eller koke- og stekeinnretninger hvor det benyttes olje eller fett skal ha automatisk slokkeanlegg.

Systemkrav

Systemet skal prosjekteres og installeres i henhold til en relevant standard.

Slokkeanlegget skal kunne løse ut både automatisk og manuelt. Strøm og gasstilførsel skal frakobles automatisk ved aktivisering av anlegget.

Slokkemediet skal være godkjent for matfett og hindre re-antennning etter slokking. Slokkeanlegget skal i tillegg til å dekke frityr, koke- og stekeinnretninger også minimum dekke ventilasjonshette med fettfilter og ventilasjonskanal i henhold til systemkrav.

Ytelsen til slokkeanlegget skal være testet i henhold til UL 300 av et akkreditert sertifiseringsorgan.

Kontroll, ettersyn og vedlikehold

Produsentens bestemmelser om kontroll, vedlikehold og ettersyn av slokkeanlegget skal følges, det skal verifiseres at dette dekker minimumskrav gitt i NFPA 17A. Standarden angir at vedlikehold skal utføres minst halvårlig av kvalifisert personell som har gjennomgått nødvendig opplæring av leverandøren. Kontroll, ettersyn og vedlikehold skal dokumenteres.

Rengjøring

Frityr, koke- og stekeinnretninger med filter, avtrekksvifte og kanal skal rengjøres som angitt av produsent og leverandør. Frekvens for rengjøring må tilpasses angjeldende bruk. Fettfilter må likevel som et minimum rengjøres minst hver uke, hyppigere ved behov og kanal med avtrekksvifter må rengjøres hvert år, helt ut til det fri.

Strøm- og gasstilførsel

Strøm og eventuell gasstilførsel for frityr, andre koke- og steke innretninger skal frakobles ved arbeidstidens slutt.

Håndslukkere

I tillegg til automatisk slokkeanlegg er det krav til manuelt håndslukkeapparat, minimum 6 liter, brannklasse 75F, testet og godkjent etter gjeldende standard, NS-EN 3.

Plassering av slukker skal være merket, fastmontert, lett synlig og lett tilgjengelig.

Håndslukker skal kontrolleres iht. NS 3910 av kompetent person.

Opplæring

Berørt personell skal gjennomføre opplæring i virkemåte, bruk av automatisk slokkeanlegg med manuell utløsning og slokking med manuelt håndslukkerapparat.

Opplæringen skal inkludere aktuelle bestemmelser i denne sikkerhetsforskriften og leverandørens anbefalte rutiner etter utløst slokkeanlegg.

9. Orden og renhold

- Avfall som kan selvantenne og avfall som kan avgis brennbare gasser, skal legges i egne beholdere av metall med selvlukkende lokk, eller straks fjernes til betryggende sted.
- Betryggende avfallshåndtering skal være etablert.
- Arbeidsklær skal ved arbeidstidens slutt anbringes på bestemt angitt sted.
- Brenning av avfall skal foregå på forsvarlig måte og bare på sted hvor brannsikringen er ivarettatt.
- Utvendig plasserte søppel- og avfallsdunker skal plasseres minst 5 meter fra husvegg.

Brennbart avfall kan likevel oppbevares nærmere husvegg hvis det brennbare avfallet/materialet er oppbevart i lukket og låst container/oppbevaringsenhet som er konstruert slik at eventuell brann ikke kan spre seg ut av containeren/oppbevaringsenheten.

10. Utendørs lagring av brennbart materiale

- Utendørs lagre av brennbart materiale som utgjør normal risiko for spredning av brann, må ha en avstand på minst 8 meter til byggverk eller annen oppbevaring av brennbart materiale dersom det ikke er truffet særskilte tiltak for å hindre brannspredning.
- Utendørs lagre av brennbart materiale som utgjør stor risiko for spredning av brann, må ha en avstand på minst 25 meter til byggverk eller annen oppbevaring av brennbart materiale dersom det ikke er truffet særskilte tiltak for å hindre brannspredning.
- Med brennbart materiale som utgjør stor risiko for spredning av brann, menes lagre (av for eksempel trelast, trepaller, flis, plast, papir og lignende) med en høyde over 4 meter eller areal større enn 200 m²
- Særskilte tiltak for å hindre brannspredning kan være tilfredsstillende brannskiller og/eller fasadesprinkling.

Dersom man ikke kan oppnå de anbefalte sikkerhetsavstandene, kan man også benytte containere av stål med låsbart lokk eller vaktordning.

For øvrig skal krav fra stedlig myndighet følges.

11. Røyking

Røyking tillates bare på tilrettelagte steder og i henhold til de bestemmelser som forsikringstager har utarbeidet. Bestemmelsene skal være utarbeidet med tanke på brannsikkerheten.

5.3.3 Sikring mot elektriske fenomenskader

Elektronisk styrte maskiner og apparater og elektroniske komponenter skal på nett- og signalsiden være beskyttet mot overspenning forårsaket av atmosfæriske utladninger, nettstøy fra elektriske motorer, apparater o.l., samt mot variasjoner i nettspenningen med FG-godkjent overspenningsvern (FG betyr Forsikringsselskapenes Godkjennelsesnemnd).

Leverandørs/produsents brukerveiledning må følges, og den som betjener innretningen må være kvalifisert til dette.

5.3.4 Sikring mot vann- og rørkader

1. Bygningen skal holdes tilstrekkelig oppvarmet for å unngå skade ved frost eller sørge for nedtapping av røranlegg. Ved nedtapping må sikrede først kontrollere at stoppekranen er tett.
2. Sluk og vannlåser skal rengjøres regelmessig og det skal kontrolleres at sluk ikke er tildekket.
3. Vaskemaskin/oppvaskmaskin skal stå i rom med sluk eller ha innebygget stoppeventil.
4. Svømmebasseng eller annen badekilde samt dåpsbasseng skal tømmes for vann eller det skal være påsatt tilstrekkelig varme for å unngå frostskaide.
5. Utvendige rørledninger må være lagt etter stedlige forskrifter eller i minst 140 cm dybde.
6. Når fritidsbolig, leirsteder og bygg som ofte ikke er i bruk forlates i mer enn tre døgn, skal hovedstoppekrane stenges og rørledninger avlastes ved at tappekraner åpnes.

5.3.5 Sikring mot tyveri og skadeverk

Derom det ikke fremgår av forsikringsbeviset at adkomstdører, vinduer og andre åpninger skal være sikret iht. beskyttelsesklasse B1, B2 eller B3 gjelder følgende:

1. Ytterdører og dører fra fellesareal skal være låst.
2. Dører som ikke er offentlig påbudt rømningsvei, skal ha FG-godkjent lås.
3. Vinduer og andre åpninger skal være lukket og forsvarlig sikret for å hindre uvedkommende i å komme inn i bygningen/rommet.
4. Nøkler skal oppbevares utenfor forsikringsstedet eller like beskyttet som krevet for de forsikrede ting.
5. Før lokalene forlates skal det kontrolleres at uvedkommende ikke befinner seg i bygningen.

5.3.6 Vedlikehold og tilsyn

Sikrede skal sørge for vedlikehold av og tilsyn med forsikret bygning, slik at bygningen kan tåle de påkjenninger den er

beregnet for. Vedlikehold skal også omfatte bygningens rørledninger og elektriske anlegg.

5.3.7 Snørydding

Sikrede skal sørge for at snø fjernes fra tak, balkong og terrasse før snømengden overstiger bygningens bæreevne eller skaper risiko for snøras som kan forårsake annen skade. Snørydding må tilpasses forventet snøfall ut ifra værvarsel, årstid og sted.

5.3.8 Sikring av dataregistre og programmer

Programvare:

For installerte operativsystemer/andre programmer skal det være tilgjengelig original eller sikkerhetskopi. Disse skal være maskinelt lesbare. Sikkerhetskopi av spesiell programvare skal oppdateres for hver programversjon.

Data:

Det skal være tilgjengelig sikkerhetskopi av data lagret på eksternt datamedium. Nødvendig underlag for rekonstruksjon skal finnes. Sikkerhetskopi av data skal tas minst hver annen arbeidsdag og være maskinelt lesbar. Logg for sikkerhetskopiering av programvare og data skal finnes. Loggen skal bekrefte at kopi er identisk med original.

5.3.9 Forskriftsmessig utførelse av bygningsarbeid og reparasjoner

Reparasjoner, installasjoner og bygningsarbeid skal utføres etter gjeldende forskrifter. I tillegg skal følgende arbeid utføres av autoriserte håndverkere/reparatører:

- alt av tekniske installasjoner som VVS, VVT og elektriske anlegg
- bygningsarbeid som berører bærende konstruksjoner og arbeider som berører brannskille eller brannceller.

6 Forsikringssummer

6.1 Fullverdi - bygning

Fullverdiforsikret bygning er forsikret for hva det på skadedagen ville ha kostet å gjenoppføre tilsvarende, eller i det vesentlige tilsvarende, bygning på skadestedet - gjenoppføringsprisen.

Tilbygg eller annen forandring utover det som er nevnt i punkt 3.1.8 og som innvirker på bygningens verdi, omfattes av forsikringen og skal meldes til forsikringsforetaket. Er melding ikke gitt, erstattes en så stor del av skaden som svarer til forholdet mellom gjenoppføringsprisen slik den ville vært uten og slik den er med forandringen (underforsikring).

Omfatter forsikringen bygninger uten spesifisering i forsikringsbeviset, gjelder tilsvarende bestemmelse for ikke anmeldt ny bygning.

7 Skadeoppgjør

FAL § 6-1 er fraveket. I stedet gjelder følgende regler:

7.1 Melding av skade

Skade skal meldes til forsikringsforetaket uten ugrunnet opphold. Samtidig skal sikrede gi de opplysninger og dokumenter som er tilgjengelige og som forsikringsforetaket trenger for å vurdere sitt ansvar og utbetale erstatningen. Dersom skadens omfang eller reparasjonskostnad øker som følge av at skaden ikke

meldes forsikringsforetaket omgående, erstatter forsikringsforetaket ikke merkostnadene.

Vedrørende bestemmelser om foreldelse, se generelle vilkår punkt 5.

Skademeldingen skal inneholde sikredes fødselsnummer (11 siffer) eller foretaksnummer.

Brann, innbrudd, tyveri og skadeverk skal meldes til politiet. Forsikringsforetaket kan kreve at også andre skader meldes til politiet.

Forsikringsforetaket har ikke plikt til å betale erstatning før nødvendige undersøkelser er avsluttet.

7.2 Alternative oppgjørsmåter

Forsikringsforetaket kan avgjøre om skaden skal erstattes ved

- kontantoppgjør
- reparasjon.
- gjenoppføring/ gjenanskaffelse, eller
- at forsikringsforetaket framskaffer tilsvarende - eller i det vesentlige tilsvarende - ting.

Ved kontantoppgjør kan erstatningen ikke overstige det forsikringsforetaket hadde måttet betale for reparasjon eller gjenoppføring/gjenanskaffelse.

Når det ikke kan dokumenteres med faktura at arbeidspenger er betalt, erstattes arbeidspenger med 75 % i forhold til normalpriser.

Oppgjør for Elektro- og VVS arbeid, som skal utføres av autorisert håndverker, utbetales i henhold til lokale håndverkerpriser.

Ved reparasjon eller gjenoppføring/gjenanskaffelse, har forsikringsforetaket rett til å bestemme hvilken reparatør eller leverandør som skal benyttes.

Merverdiavgift erstattes når det er dokumentert at avgifter er betalt. Avgift som kan fradragføres i merverdiavgiftsregnskap erstattes ikke.

7.2.1 Erstatningsberegning

Ved erstatningsberegningen gjøres reduksjoner med hjemmel i vilkår eller lov før fradrag av egenandel.

Merverdiavgift refunderes etter dokumenterte kostnader som er påløpt ved utbedring av skaden.

Det gjelder særskilte regler for pantlover, konkursbo og andre nye eiere etter at skaden inntraff enn eiers ektefelle/samboer og livsarving, se punkt 7.8.2

7.3 Erstatningsberegning - bygning

7.3.1 Erstatningsgrunnlaget

Erstatningen beregnes på grunnlag av kostnadene til reparasjon/gjenoppføring til samme, eller vesentlig samme, stand som umiddelbart før skaden inntraff. Kostnadene beregnes etter prisene på skadedagen. Erstatningsgrunnlaget kan ikke settes høyere enn gjenoppføringsprisen før skaden, se punkt 6.1, fratrukket verdien av bygningen etter skaden, regnet etter samme regler.

Merkostnader ved byggemåte og utstyr som er urasjonelle etter dagens byggeskikk, tas ikke med.

7.3.2 Fradrag

Ved erstatningsberegningen skal det gjøres fradrag for økning i omsetningsverdien, som angitt i punktene 7.3.3. - 7.3.5.

Økning i omsetningsverdi er differansen mellom

- bygningens omsetningsverdi umiddelbart før skaden inntraff, idet det tas hensyn til avkastning, beliggenhet og andre forhold, og
- en beregnet omsetningsverdi på skadedagen for en ny eller reparert, tilsvarende bygning.

For bygninger som ikke kan omsettes separat, legges i stedet bygningens bruksverdi til grunn.

7.3.3 Bygning som repareres/gjenoppføres innen 5 år

Erstatningsgrunnlaget fastsettes etter reglene i punkt 7.3.1 med følgende fradrag:

1. Til samme formål, innen landets grenser

Det gjøres fradrag for økning av omsetningsverdien som nevnt i punkt 7.3.2. Fradrag gjøres for den del av verdiøkningen som overstiger 40 % av bygningens omsetningsverdi før skaden.

Bygningsdel/-komponent som står foran utskifting eller rivning, erstattes etter sin omsetningsverdi med fradrag for kostnadene ved rivning/demontering.

2. Til annet formål innen landets grenser

Det gjøres fradrag for enhver økning av omsetningsverdien som nevnt i punkt 7.3.2. Erstatningen kan ikke settes høyere enn etter punkt 7.3.3, underpunkt 1.

7.3.4 Bygning som ikke repareres/gjenoppføres i samsvar med reglene i punkt 7.3.3

Erstatningsgrunnlaget fastsettes etter reglene i punkt 7.3.3, underpunkt 2, men ikke høyere enn til reduksjonen i omsetningsverdi som følge av skaden.

7.3.5 Bygning/bygningsdel som står foran rivning

For bygning/bygningsdel som er bestemt revet/utskiftet er erstatningsgrunnlaget er begrenset til verdien av bygningens brukbare materialer, tatt ned og lagt ferdig for salg/transport.

Det gjøres fradrag for utgiftene ved rivning som ville påløpt uavhengig av skaden.

7.4 Erstatningsberegning – maskiner, inventar og løsøre

Erstatningen settes til utgiftene til reparasjon/gjenanskaffelse til samme eller vesentlig samme stand som umiddelbart før skaden inntraff, begrenset til forsikringssummen i vilkårets punkt 3.1.3.

Det skal gjøres fradrag for verdiøkning ved at brukt blir erstattet med nytt. Fradrag gjøres for den delen av verdiøkningen som overstiger 40% av tingens, delens eller komponentens verdi før skaden.

7.5 Påbud fra offentlig myndighet

Forsikringen dekker nødvendige utgifter som følge av erstatningsmessig skade og som skyldes påbud med hjemmel i lov eller offentlige forskrifter:

- Utbedring/gjenoppføring av bygningen. Merutgiftene skal gjelde den skadde del av bygningen, med mindre påbudet også omfatter uskadde deler av bygningen, jf. Plan- og bygningsloven § 31-5.
- Grunnundersøkelser og fundamentering i forbindelse med gjenoppføring av bygning.
- Utgifter som ikke direkte vedrører byggearbeidet, men som er en betingelse for at bygningen tillates gjenoppført på samme byggetomt.
- Er gjenoppføring på samme sted/tomt hindret ved lovhjemlet inngrep, dekkes slike merutgifter ved oppføring på nytt sted i samme omfang som de ville påløpt på opprinnelig sted.

Forsikringsforetaket kan kreve at man søker å utnytte de dispensasjonsmuligheter som ligger i offentlige forskrifter og lover.

Forsikringen dekker ikke:

- Utgifter ved påbud som myndighetene hadde hjemmel til å gi, selv om skaden ikke hadde inntruffet.
- Merutgifter som skyldes at bygningen gjenoppføres større enn den skadde.
- Tap av nytteareal
-

Utbedring/gjenoppføring må være avsluttet innen 5 år etter skadedagen. Erstatningen forfaller først til betaling når skaden er utbedret.

7.6 Prisstigning

Forsikringsforetaket erstatter merutgifter som følge av prisstigning i normal reparasjonstid.

Prisstigning erstattes i samme forhold som skaden for øvrig, og er begrenset til 20 % av erstatningen for hver skadet ting etter prisnivå på skadedagen. Prisstigningen beregnes på grunnlag av gjennomsnittlig byggekostnadsindeks i reparasjons/gjenoppbygningsperioden.

Bygningsskader må være utbedret innen 5 år etter skadedato.

Maskiner, inventar og løsøre må være gjenanskaffet innen 2 år etter skadedato.

Erstatningen forfaller til betaling når skade er utbedret eller ting gjenanskaffet. Opptjente renter kommer til fradrag i oppgjøret.

7.7 Husleietap

Erstatningen beregnes fra skadedato til reparasjon har skjedd eller normalt skulle ha skjedd.

Økt tap som følge av at skadet bygning ikke tillates utbedret eller tid medgått til forbedring, utvidelse eller annen forandring som ikke er dekningsmessig.

For sameiet/borettslaget:

Tapet beregnes på grunnlag av den på skadedagen gjeldende kontraktsmessige husleie som følger av skriftlig leiekontrakt inngått før skadedato.

For lokaler som boligselskapet selv benytter beregnes leien etter gjeldende markedsleie for tilsvarende umøblerte lokaler.

Det beregnes ikke husleietap for lokaler som står tomme på skadedato med mindre boligselskapet kan dokumentere at de ville ha blitt utleid i hele eller deler av perioden frem til reparasjon har skjedd eller skulle ha skjedd.

For seksjonseier/andelseier:

Tapet fastsettes til markedsleie for tilsvarende umøblert boenhet.

Til fradrag kommer eventuell erstatning av felleskostnader erstattet til sameiet/borettslaget.

Dersom boenheten var utleid på skadedato fastsettes erstatningen til gjeldende kontraktsmessig husleie som følger av skriftlig kontrakt inngått før skadedato.

Hageanlegg

Erstatning for hage, hageanlegg, gårdsplass og tilførselsvei beregnes på grunnlag av kostnadene til reparasjon eller gjenanskaffelse til samme eller i det vesentlige samme stand som før skaden, beregnet etter prisene på skadedato.

Ved erstatning for beplantning i hageanlegg, beregnes erstatningen lik gjenanskaffelse av tilsvarende ung vekst i gartneri og lignende.

7.8 Fellesregler

7.8.1 Skjønn

Fastsettelse av erstatningsgrunnlag og verdier, og spørsmål i forbindelse med beregning av avbruddstap, avgjøres ved skjønn hvis sikrede eller forsikringsforetaket krever det. Bestemmelsene om skjønn i Generelle vilkår legges til grunn.

7.8.2 Forsikringsforetakets ansvar overfor panthavere, konkursbo, nye eiere o. l.

Overfor panthavere, konkursbo, leasingselskap, utleiefirma o.l. er forsikringsforetakets ansvar begrenset til det laveste av følgende to beløp:

- forskjellen i tingens omsetningsverdi før og etter skaden.
- vedkommendes økonomiske interesse i tingen på skadetidspunktet.

8 Egenandeler og aldersfradrag

Egenandelen skal fratrekkes etter eventuelle øvrige erstatningsreduksjoner som har hjemmel i vilkår eller lov.

Har sikrede flere forsikrede ting i forsikringsforetaket som er berørt av en og samme hendelse, trekkes bare én egenandel – den høyeste.

Aldersfradrag som angitt i punkt 8.2, gjøres gjeldende i stedet for egenandel i punkt 8.1 og 8.2 eller forhøyet egenandel som angitt i forsikringsbeviset, når aldersfradraget overstiger denne. Aldersfradraget gjøres i samlede utgifter. Utgjør fradraget mindre enn den avtalte egenandelen, trekkes kun egenandel.

8.1 Egenandel

Dersom ikke annet er oppgitt i forsikringsbeviset, trekkes 10 000 kroner i egenandel.

8.1.1 Ved skade som skyldes varme arbeider

Ved skade forårsaket av varme arbeider, utført av eller for sikrede, trekkes en tilleggsegenandel på 10 % av skaden, minst kr 15 000, høyst kr 150 000.

8.1.2 Naturskade

Den egenandel som til enhver tid er fastsatt av departementet i henhold til naturskadeloven.

Pr 1.1.2022 er egenandelen kr 8 000.

8.2 Aldersfradrag

Ved skade på del av ting, legges den skadde dels alder til grunn. Ved ulik alder på de skadde deler, legges den eldste delens alder til grunn for hele erstatningsberegningen. Aldersfradrag trekkes selv om bygningen er fullverdiforsikret.

8.2.1 Utvendige ledninger, bunnledninger, tanker og kummer

Ved bruddskade, se punkt 4.5, på alle utvendige ledninger med tilknyttet utstyr beregnes erstatningen på grunnlag av de totale reparasjonskostnader med følgende fradrag:

Alder	Fradrag
0 – 20 år	0
f.o.m. 21 år	5 % per år, høyst 90 %

Ved bruddskade på bunnledninger, dvs. de ledninger for vann og avløp som ligger i grunnen under huset/i sålen/i kjellergulvet trekkes aldersfradrag som for utvendige ledninger ovenfor.

8.2.2 Elektriske innretninger for oppvarming/kjøling av bygning, herunder fyringskjel, varmtvannsbeholder/-bereder, pumper og varmekabler

Ved erstatningsmessig skade beregnes erstatningen på grunnlag av de totale reparasjonskostnader for den skadde ting med følgende fradrag:

Alder	Fradrag
0 – 10 år	0
f.o.m. 11 år	10 % per år, høyst 90 %

For varmepumper gjelder følgende fradrag:

Alder	Fradrag
0 – 5 år	0
f.o.m. 6 år	10 % per år, høyst 80 %

For innebygde hvitevarer:

Alder	Fradrag
0 – 3 år	0
f.o.m. 4 år	10 % per år, høyst 80 %

Annen mekanisk eller elektrisk innretning:

Alder	Fradrag
0 – 1 år	0
f.o.m. 2 år	10 % per år, høyst 80 %

9 Huseieransvar

9.1 Ansvarsforsikringen dekker

Forsikringen dekker det rettslige erstatningsansvar som sikrede i egenskap av eier og/eller bruker av den forsikrede eiendom etter gjeldende rett pådrar seg for skade på en annen person eller på annens ting. Skaden blir å henføre til den forsikringsavtale som gjaldt da skaden først ble konstatert. En skade anses som konstatert på det tidspunkt skaden oppdages eller burde blitt oppdaget.

I tillegg omfattes erstatningsansvar som byggherre/eier/bruker av fast eiendom når det utføres rehabilitering/ombygging av eksisterende bygningskropp eller vedlikehold av ledninger i grunnen tilhørende bygningen.

Med skade forstås;

- Personskade - anses inntruffet hvis død, skade eller sykdom er påført en person.
- Tingskade - anses inntruffet hvis løsøre (herunder dyr) eller fast eiendom er tapt eller påført fysisk skade

Økonomisk tap som er påført tredjeperson som følge av en skade forsikringsforetaket erstatter, regnes som en del av skaden. Rent formuestap, dvs. økonomisk tap som ikke er en følge av person- eller tingskade er ikke dekket.

Alle skader som skyldes samme begivenhet, regnes som ett skadetilfelle og henføres til det tidspunkt da første skade ble konstatert.

9.2 Hvilke begrensninger som gjelder

Uten særskilt avtale svarer forsikringsforetaket ikke for det rettslige erstatningsansvar som sikrede pådrar seg

1. og som går ut over det som følger av alminnelige rettsregler, det vil si ethvert ansvar som alene bygger på garanti, kontrakt, løfte, tilsagn eller annen avtale inngått før eller etter skaden er konstatert.
2. etter lov om skadeserstatning av 13. juni 1969, § 1-6 (korupsjon), §§ 3-5, 3-6 (oppreisning/ ærekrenkelser), eller for bøter, forelegg og andre reaksjoner av straffelignende karakter, herunder Punitive Damages og Exemplary Damages.
3. for forurensning av luft, vann eller grunn, eller skade som følger herav. Som forurensning menes:
 - tilførsel av fast stoff, væske eller gass til luft, vann eller i grunnen,
 - støy og rystelser,
 - lys og annen stråling,
 - påvirkning av temperaturen

som er eller kan være til skade eller ulempe for miljøet, jfr. Forurensningslovens § 6.

Dette unntaket gjelder ikke hvor årsaken til forurensningen er plutselig og uforutsett.

Ved dekningsmessig forurensningsskade dekker forsikringen også utgifter til opprydding pålagt av offentlig myndighet. Opprydding på egen eiendom, eiendom eid av mor/datterselskap (se, eller eiendom som sikrede driver/disponerer, dekkes ikke.

4. overfor mor/datterselskap eller overfor selskap eller virksomhet
 - i samme konsern, jf aksjelovens § 1-3 og § 1-4.
 - hvor eierinteressene er de samme med 50 % eller mer i hvert av selskapene.
 - hvor sikrede eller dennes familie har mer enn 50 % eierinteresse eller bestemmende innflytelse.

- som disponeres av en av de sikrede.

Som familie regnes foreldre, fosterforeldre, barn, fosterbarn og søsken samt ektefelle/registrert partner og samboer til de som er nevnt, og sikredes ektefelle/registrerte partner/samboer med felles adresse i Folkeregisteret.

5. overfor medeier for skade på ting som eies i fellesskap.
6. for personskade som rammer noen som er eller har vært ansatt hos sikrede, når skaden er forårsaket i arbeidsforholdet.
7. for skade på ting (herunder fast eiendom) som tilhører en annen, men som sikrede eller noen annen på hans vegne tar hånd om for
 - salg, utleie, framvisning, demonstrasjon o.l.
 - bruk, leie, leasing, lån, oppbevaring.
 - flytting/transport

Unntakene og begrensningene over gjelder selv om skade først konstateres etter at tingen er tilbakelevert.
8. for skade på ting oppstått ved gravings-, spuntings-, sprengnings-, pelings-, piggings- og rivningsarbeid, ras eller jordforskyving og dambrudd. Som sprengning regnes også bruk av ekspanderende masse.
9. som eier, fører eller bruker av:
 - motorvogn og arbeidsmaskin med eget fremdriftsmaskineri. Forsikringen dekker likevel rettslig erstatnings ansvar som eier, fører eller bruker av arbeidsmaskin med eget fremdriftsmaskineri som ikke kan kjøres fortere enn 10 km/t med totalvekt inntil 750 kg og som kun brukes på/i tilknytning til den forsikrede eiendom. Ståhjuling og el-sykkel (jmf. Forskrift om krav til sykkel av 19.02.1990 nr. 119 §2) regnes ikke som motorvogn.
 - seilbåt eller motordrevet fartøy (seilbrett regnes ikke som seilbåt i denne sammenheng).
 - luftfartøy (hanglider og paraglider uten motor regnes ikke som luftfartøy i denne sammenheng). Skade på luftfartøy dekkes heller ikke
 - registrert trav- eller galopphest under trening til og deltakelse i løp.
10. som byggherre for nybygg, tilbygg eller påbygging. Rettslig erstatningsansvar i forbindelse med vanlig vedlikehold av forsikret bygning dekkes av forsikringen.
11. for skade på ting ved sopp, råte eller på grunn av langsom inntrengning av fuktighet.
12. som eier og bruker av annen eiendom enn den som er nevnt i forsikringsbeviset.
13. for skade sikrede har voldt ved forsettlig handling eller unnlatelse, og følger av slik skade.
14. for skade i forbindelse med bruk av åpen ild i forbindelse med tekking av tidligere tekkede tak

9.3 Sikkerhetsforskrifter

I forsikringsbeviset er det inntatt sikkerhetsforskrifter. Den som ved handling eller unnlatelse forsømmer å overholde eller påse at sikkerhetsforskriftene overholdes, kan helt eller delvis miste retten til erstatning, jfr. FAL § 4-8.

9.3.1 Tanker for oppbevaring av brannfarlig væske, olje og andre kjemikalier

Følgende sikkerhetsforskrifter om regelmessig kontroll av og forsvarlig oppsamlingskum for tanker og andre beholdere til oppbevaring av brannfarlig væske, olje og andre kjemikalier gjelder;

Nedgravde tanker

skal kontrolleres jevnlig. Korrosjonsangrep kontrolleres i rengjort tank og veggtykkelse måles. Tank inkl. rørledninger tetthetsprøves med trykkluft eller vakuum.

- Første kontroll utføres senest femten år etter at tanken var ny og deretter minst hvert femte år.
- Rekondisjonerte tanker kontrolleres første gang senest ti år etter rekondisjonen og deretter minst hvert femte år.
- Tanker der veggtykkelsen er redusert med 50 % eller mer kan ikke rekondisjonerer.
- Tilstands- og kvalitetskontrollen inkl. målte veggtykkelser skal dokumenteres skriftlig

Nedgravde oljetanker som ikke er i bruk

- Nedgravde oljetanker som midlertidig tas ut av bruk, skal tømmes for olje og sikres slik at utilsiktet påfylling ikke kan forekomme.
- Tanker som permanent tas ut av bruk, skal tømmes og graves opp. Tanker som ikke kan gjenbrukes uten å representere fare for lekkasje, skal destrueres. Kommunen kan i særlige tilfeller gi tillatelse til at tanker som permanent tas ut av bruk, rengjøres og fylles med sand, grus o.l. i stedet for oppgraving. For gjenfylte og oppgravede kondemnerte tanker skal påfyllingsanordningen fjernes eller sikres slik at utilsiktet påfylling eller forsøk på påfylling forhindres.

Stasjonære, overgrunns oppbevaringstanker og beholdere

skal være sikret med forsvarlig oppsamlingskum eller annet effektivt oppsamlingsarrangement for lekkasjer iht. bestemmelser gitt av Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap.

Øvrige bestemmelser

For øvrig gjelder bestemmelsene i Brann- og eksplosjonsvernloven med forskrifter og tilhørende veiledninger, se særlig Forskrift om brannfarlig vare av 26.06.2002 nr. 744 (Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap) og Forurensningsforskriften av 01.06.2004 nr. 931 (Statens forurensningstilsyn, Oljevernavdelingen).

9.3.2 Varme arbeider

Ved installasjons-, monterings-, reparasjons- og vedlikeholdsarbeider hvor det benyttes åpen ild, oppvarming, sveise-, skjære-, lodde- og/eller slipeutstyr, skal arbeidet utføres iht. instruks som er gjengitt i vilkårenes punkt 5.3.2 nr. 7.

9.3.3 Vedlikehold av anlegg eller utstyr

For sikredes bruk av anlegg eller utstyr gjelder følgende sikkerhetsforskrift:

- Sikrede skal jevnlig foreta forsvarlig vedlikehold av det anlegg og utstyr han eier eller bruker i sin virksomhet.
- Hvor vedlikehold krever spesiell autorisasjon, benyttes kun autorisert personell.
- Leverandørens forskrifter for vedlikehold og service skal følges.

9.3.4 Forskriftsmessig utførelse av bygningsarbeid og reparasjoner

Reparasjoner, nyinstallasjoner og bygningsarbeid skal utføres etter gjeldende forskrifter. I tillegg skal følgende arbeid utføres av autoriserte håndverkere/reparatører:

- Reparasjoner/nyinstallasjoner av elektriske anlegg og VVS
- Bygningsarbeid som berører bærende konstruksjoner

9.4 Forsikringssum og egenandel

Med mindre annet fremgår av forsikringsbeviset er forsikringsforetakets samlede erstatningsansvar begrenset til kr 10 000 000 for hvert skadetilfelle. Forsikringsforetakets maksimale ansvar for alle skadetilfeller i en og samme forsikringsperiode er begrenset til det dobbelte av forsikringssummen, maks kr 20 000 000.

For skader som inntreffer innenfor Norden, og pådras etter gjeldende rett i Norden, dekkes saksomkostninger i tillegg til forsikringssummen. For skader som inntreffer utenfor Norden er forsikringsforetakets samlede erstatningsplikt, inkludert rednings- og saksomkostninger, begrenset til forsikringssummen.

Hvis ikke annet er avtalt, er sikredes egenandel kr 15 000 per skadetilfelle.

9.5 Sikredes plikter ved skadetilfelle

9.5.1

Skade som kan ventes å føre til erstatningskrav, skal meldes forsikringsforetaket uten ugrunnet opphold. Sikrede skal gjøre det som med rimelighet kan ventes av ham eller henne for å avverge eller begrense tapet.

Må sikrede forstå at forsikringsforetaket kan få et regresskrav mot tredjeperson, skal sikrede gjøre det som er nødvendig for å sikre kravet inntil forsikringsforetaket selv kan ivareta sitt tarv.

Når erstatningskrav er reist mot sikrede eller forsikringsforetaket, plikter sikrede;

- omgående å gi forsikringsforetaket alle opplysninger av betydning for sakens behandling.
- på egen bekostning å utføre de undersøkelser og utredninger forsikringsforetaket finner nødvendig.
- på egen bekostning å møte ved forhandlinger eller rettergang.

Hvis sikrede uten forsikringsforetakets samtykke innrømmer erstatningsplikt eller forhandler om erstatningskrav, er dette ikke bindende for forsikringsforetaket.

9.6 Behandling av erstatningskrav

9.6.1

Når et erstatningskrav som omfattes av forsikringen overstiger den avtalte egenandel, påtar forsikringsforetaket seg

- å utrede om erstatningsansvar foreligger,
- å forhandle med kravstilleren/skadelidte,
- om nødvendig å prosedere saken for domstolene.

9.6.2

Forsikringsforetaket betaler sine egne omkostninger ved avgjørelse av erstatningsspørsmålet. Eventuelle omkostninger til ekstern advokat- og annen sakkyndig bistand valgt eller godkjent av forsikringsforetaket, betales av forsikringsforetaket i den utstrekning summen av omkostningene og eventuelle erstatningsutbetalinger overstiger egenandelen. Dette gjelder for skader som pådras etter gjeldende rett i Norden. For skader som inntreffer utenfor Norden er forsikringsforetakets samlede

erstatningsplikt inkludert rednings- og saksomkostninger begrenset til forsikringssummen, jfr. over.

Hvis erstatningskravet og/eller grunnlaget for dette dels omfattes av forsikringen og dels faller utenfor, fordeles omkostningene etter partenes økonomiske interesse i saken. Er forsikringsforetaket villig til å forlike saken eller stille forsikringssummen til disposisjon, svares det ikke for omkostninger som senere påløper.

9.6.3

Forsikringsforetaket betaler den del av erstatningen som overstiger egenandelen. Forsikringsforetaket har rett til å betale enhver erstatning direkte til skadelidte.

9.7 Medforsikring

Når noen er medforsikret etter vilkårenes punkt 1 eller annen bestemmelse i forsikringsavtalen gjelder følgende:

1. Forsikringsforetakets forsikringsrettslige innsigelser overfor sikrede kan også gjøres gjeldende overfor den medforsikrede.
2. Forsikringsavtalen skal endres, sies opp, flyttes til annet selskap eller falle bort uten varsel til den medforsikrede.
3. Forsikringsforetaket kan med bindende virkning for medforsikrede forhandle med sikrede om forsikringsoppgjøret eller utbetale erstatning til sikrede.

10 Rettshjelp

10.1 Utgifter forsikringsforetaket dekker

10.1.1 I hvilken egenskap sikrede er dekket

Forsikringsforetaket dekker rimelige og nødvendige utgifter til juridisk bistand, herunder bistand fra advokat/rettshjelper når sikrede er part i tvist (både rettslig og utenrettslig) i egenskap av eier og/eller bruker av den forsikrede faste eiendom.

Med tvist forstås at et krav er fremsatt og bestridt, helt eller delvis, muntlig eller skriftlig. Vedvarende taushet hos motpart vil kunne anses som tvist.

10.1.2 Utgifter til rettsbehandling

Utgifter til sakkyndige som ikke er oppnevnt av retten, dekkes bare når utgiftene på forhånd er godkjent av forsikringsforetaket. Utgifter til vitner dekkes bare ved hovedforhandling og bevisopptak.

Idømte saksomkostninger dekkes ikke. Rettsgebyr i ankeinstans dekkes heller ikke. Bestemmelsen om anke gjelder også ved bruk av andre rettsmidler.

Tilkjente saksomkostninger går til fradrag. Likevel dekkes slike saksomkostninger når sikrede kan godtgjøre at motparten ikke er søkegod. Utgifter til inndrivelse av utestående fordringer dekkes imidlertid ikke.

10.1.3 Saksomkostninger ved forlik

Inngås forlik ved at sikredes krav i det vesentlige er tatt til følge, eller etter at sikrede ved dom har blitt tilkjent saksomkostninger, må sikrede på forhånd ha godkjennelse fra forsikringsforetaket dersom det skal avtales i forliket at hver av partene skal bære sine egne omkostninger. Uten slik godkjennelse fra forsikringsforetaket går tilkjente saksomkostninger i dommen til fratrekk i erstatningen.

10.1.4 Hvilke domstoler tvisten må høre inn under

Tvisten må høre inn under meklingsinstitusjoner med begrenset domsmyndighet, jf. domstolsloven § 1, 2. ledd eller de alminnelige domstoler (jmf. domstolsloven § 1, 1. ledd), og ha oppstått mens forsikringen var i kraft. Dersom saken føres for særdomstol (jmf. domstolsloven § 2), men kunne ha vært ført for de alminnelige domstoler, dekkes likevel rettshjelpavgifter.

10.1.5 Tvist etter at eiendommen er solgt

Dersom den forsikrede faste eiendom er solgt, og forsikringen opphørte i forbindelse med salget, dekkes likevel tvist hvor sikrede er part i egenskap av tidligere eier.

10.1.6 Tvist oppstått før forsikringen trådte i kraft

Rettshjelpavgiftene dekkes ikke dersom sikrede ved forsikringens ikrafttreden var kjent med det som senere ble tvistegrunnlag, og forsto eller måtte forstå at tvisten kunne oppstå.

10.2 Utgifter forsikringsforetaket ikke dekker

Forsikringsforetaket dekker ikke utgifter:

1. ved tvist som har sammenheng med sikredes yrke eller næringsvirksomhet.
2. ved tvist knyttet til styreansvar.
3. ved tvist som gjelder annen fast eiendom enn den forsikrede eiendom.
4. ved tvist som alene hører inn under namsmyndighetene, bortsett fra tvist i husleieforhold som knytter seg til den forsikrede faste eiendom.
5. ved tvist som gjelder veksel, inkassosak hvor fordringen er ubestridt, gjeldsforhandlingssak og sak som gjelder konkurs- eller akkordforhandling dersom sikrede er konkurs- eller akkordskyldner.
6. ved tvist som gjelder motorvogn, arbeidsmaskin, båt, luftfartøy eller når sikrede er part i egenskap av eier, bruker eller fører av slik
7. ved tvist som gjelder, eller som har sitt utspring i, straffesak, ærekrenkelsessak og erstatningskrav i slike saker når sikrede er mistenkt, siktet eller saksøkt, samt sak om erstatningsplikt etter skadeserstatningsloven § 3-3 (visse personlige krenkelser), skadeerstatningsloven § 3-5 (oppreisning) og § 3-6 (ærekrenking og krenking av privatlivets fred).
8. ved tvist som gjelder ekspropriasjonssak eller skjønnssak hvor sikrede søker å erverve rettighet over annen eiendom.
9. ved tvist som gjelder offentlig forvaltningsvedtak. Likevel dekkes utgifter ved søksmål når den administrative klagemulighet er fullt utnyttet. I tilknytning til søksmål er enhver utgift pådratt under forvaltningsbehandlingen, unntatt fra dekning.
10. ved tvist om advokatsalær, utgifter til annen juridisk bistand eller utgifter til sakkyndige.
11. pådratt før tvist er oppstått.

10.3 Forsikringssum og egenandel

10.3.1 Forsikringssum

Den samlede erstatning ved hver tvist er begrenset til kr 500 000 selv om det er flere parter på samme side. Dette gjelder også om partene har rettshjelpsforsikring i forskjellige selskap, eller om den/de sikrede har rettshjelpdekning under flere forsikringer i ett eller flere selskap.

Forsikringsforetakets ansvar er under enhver omstendighet begrenset til den antatte økonomiske verdi av sikredes interesse

i saken, dersom utgiftene ikke er godkjent av forsikringsforetaket på forhånd.

10.3.2 Egenandel

Egenandelen er 10 000 kroner med tillegg av 20 % av det overskytende.

Det trekkes bare en egenandel for hver tvist, selv om det er flere parter på samme side.

10.4 Skadeoppgjør

1. Vil sikrede søke erstatning under rettshjelpsforsikringen, må forsikringsforetaket underrettes snarest mulig og senest ett år etter at advokat eller annen juridisk bistand er engasjert. Underretningen skal skje skriftlig. Dersom juridisk bistand benyttes under den offentlige forvaltningsbehandling, regnes fristen for melding til forsikringsforetaket fra det tidspunkt hvor den offentlige forvaltningsbehandling er fullt utnyttet.
2. Sikrede velger selv en advokat som etter sakens art og sikredes bosted passer for oppdraget. Knif Trygghet Forsikring AS kan bistå sikrede med valg av advokat eller annen juridisk bistand dersom det er ønskelig.
3. Sikrede plikter å begrense utgiftene til rettshjelp mest mulig, og sikrede bærer selv omkostninger forårsaket uten rimelig grunn. Er det flere parter på samme side med likeartede interesser, kan forsikringsforetaket kreve at disse benytter samme juridiske og tekniske bistand.
4. Forsikringsforetaket kan kreve å bli holdt underrettet om omfanget av de utgifter som kreves dekket under forsikringen. Sikrede skal informere forsikringsforetaket om hvilke utgifter som er påløpt under eventuell forvaltningsbehandling av klage på offentlig forvaltningsvedtak.

Ved krav om oppgjør har forsikringsforetaket den samme rett som sikrede til å få dokumentert hvordan advokaten/annen juridisk bistand har beregnet sitt salær. Medgått tid skal spesifiseres. Før endelig oppgjør foretas, skal forsikringsforetaket ha dokumentasjon for at egenandel er betalt.

Spørsmål om utgiftenes rimelighet kan forelegges for Den Norske Advokatforening.

11 Naturskade

Skadeoppgjørreglene i punkt 7 gjelder også for naturskade, men slik at bestemmelser i punkt 11 gjelder foran punkt 7.

11.1 Hva naturskadeforsikringen omfatter

Naturskadedekningen omfatter skade på forsikrede ting, se vilkårets punkt 3.

Tilleggsbygg under 10 kvm som ikke er særskilt forsikret omfattes også.

Skade på motorvogn og tilhenger til bil, luftfartøy, seilbåt og motorbåt samt utstyr for utvinning av olje, gass eller andre naturforekomster på havbunnen, omfattes bare når disse ting er varer i næringsvirksomhet og befinner seg på land i Norge.

11.1.1 Tomt i tilknytning til våningshus, bolighus og fritidshus

Når den forsikrede ting er et våningshus, bolighus eller fritidshus omfatter forsikringen også naturskader på hage, hageanlegg, oppad begrenset til 5 dekar, som ligger rundt forsikret bygning.

Tilsvarende omfattes den del av tilførselsvei som ligger innenfor avgrensning og areal som angitt ovenfor.

11.1.2 Følgende omfattes ikke, selv om det foreligger forsikring:

- ting som det ikke er naturlig å brannforsikre
- infiltrasjons-/spredelledning, spredegrøft, brønn eller borehull
- sjøvarmeledning, sjøkabler, fjordspenn og luftspenn over vann inkl. feste på land
- flytebrygge og andre flytende konstruksjoner, gangbru/landgang, stein- og betongbrygger
- moloer, bruer, klopper, damanlegg, tunneler i fjell og lignende
- skinnegående materiell, som tog, trikk og lignende
- skade som alene rammer antenner, skilt, markiser og lignende
- varer under transport, motorvogn og tilhenger til bil, luftfartøy, skip, småbåter og ting i disse, fiskeredskap på fartøy eller i sjøen, utstyr i sjøen for produksjon av fisk, fisk i steng, lås eller dam, utstyr for utvinning av olje, gass eller andre naturforekomster på havbunnen
- skade på byggverk eller ting i dette når byggverket er oppført etter at det for vedkommende område er nedlagt bygge- og deleforbud, i medhold av naturskadeloven § 22, og skaden er av slik art som vedtaket gjelder
- utgifter til forebygging, sikring, flytting eller andre tiltak som ikke skyldes direkte skade på forsikret byggverk eller løsøre
- utgifter ved påbud som myndighetene hadde hjemmel til å gi selv om skaden ikke hadde inntruffet
- utgifter som påløper fordi det ikke er søkt om dispensasjon i henhold til Plan- og bygningsloven.
- skog
- avling på rot
- beite, innmark og utmark

11.2 Hvilke skader som erstattes og hvilke begrensninger som gjelder

- Forsikringen dekker skade som direkte skyldes naturulykke ved skred, storm, flom, stormflo, flodbølge, meteriottnedslag, jordskjelv eller vulkanutbrudd, jf lov om naturskadeforsikring av 16. juni 1989 nr 70.
- Følgende skader erstattes ikke:
 - skade som umiddelbart skyldes lyn, frost, tele, tørke, nedbør, snøtyngde eller isgang
 - skade forårsaket av dyr, insekter, bakterier, sopp, råte e.l.

11.2.1 Erstatning for tomt

- Erstatning for tomt (hage, hageanlegg, gårds plass, vei og den ikke-opparbeidede delen av tomta), settes til kostnadene til reparasjon/gjenanskaffelse til samme eller i det vesentlige samme stand som før skaden, beregnet etter prisene på skadedagen.
- Dersom skaden ikke repareres, kan forsikringsforetaket erstatte det laveste beløp av gjenopprettelseskostnad og nedgangen i tomtens omsetningsverdi som følger av skaden.

- For beplantning i hageanlegget beregnes erstatningen lik gjenanskaffelse av vesentlig tilsvarende vekst, som alminnelig handelsvare (ung vekst) i gartneri o.l.
- Kostnader til sikring/forebygging dekkes ikke, selv om dette er en forutsetning for å utbedre skaden på hage/hageanlegg/tomt.

11.3 Andre spesielle bestemmelser om naturskade

Er en brannforsikret bygning skadet i en naturulykke, og det ikke gis tillatelse til å reparere eller gjenoppbygge bygningen på skadestedet på grunn av fare for ny naturskade, skal bygningen erstattes som om den var totalskadet. For bolighus og fritidshus gjelder naturskadeforsikringsloven § 1 tredje ledd

- Naturskadeerstatningen kan settes ned eller falle bort når skadens inntreden eller omfang helt eller delvis skyldes:
 - svak konstruksjon i forhold til de påkjenninger tingene kan ventes å bli utsatt for.
 - dårlig vedlikehold eller tilsyn.
 - når den skadelidte kan lastes for at han ikke forebygget skaden eller hindret dens omfang.

Ved avgjørelsen skal det legges vekt på den skadelidtes forutsetninger for å innse hvilke krav som må stilles, hans mulighet for utbedring av mangelen og forholdene ellers.

Avkortning skal ikke skje hvis den skadelidte bare er lite å legge til last.

Forsikringsselskapenes samlede ansvar ved en enkelt naturkatastrofe er begrenset til det beløp som er fastsatt av Kongen, jfr. naturskadeforsikringsloven § 3. Overstiger skaden denne grense, må sikrede bære en forholdsmessig del av skaden.

Er det tvil om:

- det foreligger naturskade
- det er inntruffet en eller flere naturkatastrofer
- betingelsene for nedsettelse eller nektelse av erstatning etter § 1 3. ledd er til stede

kan sikrede eller forsikringsforetaket forelegge spørsmålet for ankenemnda for Statens naturskadefond. Ankenemndas vedtak kan ikke påklages.

11.4 Egenandel

Egenandel er den som departementet til enhver tid har bestemt ifølge Lov om Naturskadeforsikring. Per 1.1.2022 er egenandelen 8 000 kroner.

12 Styreansvar

12.1 Hva forsikringen omfatter

Forsikringen gjelder for erstatningskrav for formueskade.

Med formueskade forstås økonomisk tap som ikke er oppgitt som følge av skade på person eller ting.

Forsikringen omfatter også krav som skyldes handlinger eller unnlatelser foretatt de 2 siste årene før forsikringen trådte i kraft, hvis ikke kravet kan dekkes av tidligere forsikring i annet forsikringsselskap.

12.2 Hvem forsikringen omfatter

Forsikringen omfatter samtlige medlemmer og varamedlemmer i styret i det borettslaget/boligsameiet som er nevnt i forsikringsbeviset.

Forsikringen omfatter sikredes utførelse av styreverv eller lignende utførelse av tillitsverv som kan medføre et ledelsesansvar og som utføres på vegne av forsikret borettslag/boligsameie.

12.3 Når krav er framsatt

Erstatningskravet anses som framsatt når

- sikrede første gang mottar skriftlig krav om erstatning eller
- sikrede første gang mottar skriftlig melding om skade eller omstendigheter som gir rimelig grunn til å tro at erstatningskrav kan bli framsatt. Rapport må være mottatt forsikringsforetaket innen utgangen av forsikringsperioden i den eventuelle forlengede forsikringsperioden.

Dersom erstatningskravet er begrunnet i en unnlattelse, regnes unnlattelsen i tilstilfelle som foretatt den dag handlingen senest måtte vært foretatt om tapet skulle ha vært unngått.

12.4 Forsikringssum og egenandel

Forsikringsforetakets samlede erstatningsplikt for alle krav varslet eller framsatt i Norge i en og samme forsikringsperiode er begrenset til den avtalte forsikringssum.

Forsikringsforetakets samlede erstatningsplikt for alle krav varslet eller framsatt utenfor Norge i en og samme forsikringsperiode er begrenset til den avtalte forsikringssum

Dersom annet ikke kommer frem av forsikringsbeviset, er forsikringssummen 2 millioner kroner.

Nødvendige og rimelige saksomkostninger dekkes inntil den forsikringssummen som er nevnt ovenfor. Saksomkostninger inngår i, og er ikke en del av forsikringssummen.

Det er ingen egenandel på forsikringen.

12.5 Hva forsikringen ikke omfatter

Forsikringen omfatter ikke

12.5.1 Fysisk skade

Krav som følge av fysisk skade på person eller ting, eller økonomisk tap som følge av dette.

12.5.2 Forsett

Krav som skyldes at sikrede forsettlig har forårsaket tap eller forsettlig har begått en rettsstridig handling.

12.5.3 Profesjonsansvar

Krav som springer ut av sikredes profesjonsansvar som for eksempel konsulent, ingeniør, advokat eller finansiell rådgiver.

12.5.4 Pågående tvist

Som springer ut av tvist som pågår eller har blitt avsluttet før for forsikringens ikrafttredelsesdato som angitt i forsikringsbeviset, eller som skyldes vesentlige like omstendigheter som er påberopt i en annen pågående tvist.

12.5.5 Omstendigheter som kunne ha vært meldt

Som skyldes eller står i forbindelse med omstendigheter som allerede er eller kunne ha blitt meldt til tidligere forsikringsskriver.

12.5.6 Forurensning

Krav som skyldes forurensning, asbest eller feil eller mangler ved et produkt.

12.5.7 Bøter o.l.

etter lov om skadeserstatning av 13. juni 1969, §§ 3-5, 3-6 (oppreisning/ ærekrenkelser), eller for bøter, forelegg og andre reaksjoner av straffelignende karakter, herunder dagmulkt, Punitive Damages og Exemplary Damages.

12.5.8 Lønn og annen godtgjørelse

Krav som skyldes lønn eller en styrebeslutning om lønn, honorar, bonus, opsjon eller annen godtgjørelse til sikrede.

12.5.9 Uberettiget vinning

Krav som begrunnes med at sikrede har skaffet seg eller medvirket til å skaffe seg eller andre en uberettiget vinning.

12.5.10 Krav fra sikredes familie

Krav som følge av formueskade påført sikredes familie.

12.5.11 Krav fra forsikringstaker eller sikret

Krav fra forsikringstakeren mot noen av de sikrede eller for krav fra en sikret mot en annen sikret som omfattes av denne forsikringen.

12.5.12 Krav fra virksomheter eid av sikrede

Krav som følge av formueskade overfor mor-/datterforetak eller overfor selskap eller virksomhet hvor

- forsikringstaker har mer enn 50 % eierinteresse eller
- en eller flere av de sikrede eller deres familie har mer enn 50 % eierinteresse

12.5.13 Krav fra eier av forsikret virksomhet

Krav som følge av formueskade påført enkeltaksjonærer eller aksjonærgrupper som på det tidspunkt da den erstatningsbetingede handling eller unnlattelse ble foretatt, direkte eller indirekte har mer enn 30% eierandel i forsikringstakeren eller forsikringstakerens datterselskap.

12.5.14 Krav som går utover alminnelige rettsregler

som sikrede har påtatt seg å bære og som går utover det som følger av alminnelige rettsregler, dvs. ethvert ansvar som alene bygger på garanti, kontrakt, løfte, tilsagn eller annen avtale.

12.5.15 Formueskade

for formueskade påført noen i forbindelse med unnlattelse av å tegne eller å holde i kraft alminnelig ansvarsforsikring, forsikring av driftsmidler, forsikring pålagt i lov, forskrift, kontrakt eller tariffavtale.

12.6 Serieskadeklausul

Alle krav som fremsettes mot en eller flere sikrede basert på samme, eller vesentlig samme handlinger eller unnlattelser, regnes som et forsikringstilfelle og henføres til det tidspunkt krav første gang er varslet eller framsatt.

12.7 Sikredes plikter ved skadetilfelle

Er det overhengende fare for at et forsikringstilfelle vil inntreffe, eller er et forsikringstilfelle inntruffet, skal sikrede gjøre det som med rimelighet kan forventes av ham eller henne for å avverge eller begrense tapet, jfr. FAL § 4-10, 1 ledd.

Må sikrede forstå at forsikringsforetaket kan få et regresskrav mot tredjeperson, skal sikrede gjøre det som er nødvendig for å sikre kravet inntil forsikringsforetaket selv kan ivareta sitt tarv jfr. § 4-10, 2 ledd.

Når sikrede eller virksomheten mottar eller får kjennskap til skade eller forhold der det er rimelig grunn til å tro at erstatningskrav kan bli reist, skal dette uten ugrunnet opphold meldes til forsikringsforetaket, jfr. FAL § 4-10, 3.ledd.

Er et erstatningskrav reist mot sikrede eller direkte mot forsikringsforetaket, plikter sikrede for egen regning å:

- a) gi forsikringsforetaket de opplysninger og dokumenter som er av betydning for sakens behandling
- b) utføre de undersøkelser og utredninger som forsikringsforetaket finner nødvendig samt møte ved forhandlinger og/eller rettergang.

Hvis sikrede uten forsikringsforetakets samtykke innrømmer erstatningsplikt eller forhandler om erstatningskrav, er dette ikke bindende for forsikringsforetaket.

12.8 Forsikringsforetakets plikter ved skadetilfelle

Når erstatningskrav som etter skadelidtes begrunnelse omfattes av forsikringen, fremmes mot sikrede/virksomheten eller direkte mot forsikringsforetaket, plikter forsikringsforetaket å:

- a) utrede om erstatningsansvar foreligger
- b) forhandle med skadelidte
- c) betale de nødvendige omkostninger for avgjørelse av erstatningsspørsmålet, utenfor Norge oppad begrenset til avtalt forsikringssum, jmf. vilkårenes pkt. 5.

Hvis erstatningskravet dels omfattes av forsikringen og dels faller utenfor, fordeles omkostningene etter partenes økonomiske interesse i saken. Det samme gjelder dersom erstatningskravet overstiger forsikringssummen. Er forsikringsforetaket villig til å forlike saken eller stille forsikringssummen til disposisjon, svares det ikke for omkostninger som senere påløper.
- d) betale erstatning. Forsikringsforetaket har rett til å betale enhver erstatning direkte til skadelidte.

12.9 Endring av forsikringsdekning

Ved endring av forsikringsdekning i forsikringstiden vil endringen kun gjelde for erstatningskrav der den ansvarsbetingende handling eller unnlatelse finner sted etter at endringen trådte i kraft. Dersom den ansvarsbetingende handling eller unnlatelse finner sted før endringen trådte i kraft gjelder de vilkår som var avtalt på tidspunktet for den ansvarsbetingende handling.

13 Underslag

13.1 Når forsikringen gjelder

Forsikringen omfatter bare tap som konstateres i forsikringstiden. Tapet anses konstatert på det tidspunkt sikrede

har rimelig grunn til mistanke om at den straffbare handlingen er begått.

Den tapsbringende handling må være foretatt i forsikringstiden.

Det regnes som ett forsikringstilfelle når tap er forårsaket ved at;

- flere personer i samarbeid har utført handlingen eller
- samme person har utført flere handlinger

Dette gjelder også om handlingene er utført i forskjellige forsikringsår og omfatter flere straffbare forhold.

Er forsikringsvilkårene endret i den perioden de straffbare handlingene har pågått, er det forsikringsvilkårene på det tidspunkt da den første straffbare handlingen ble foretatt, som skal anvendes.

13.2 Underslagsforsikringen omfatter

Forsikringsforetaket dekker direkte økonomisk tap, jfr. 13.3 som sikrede påføres som følge av at ansatte, styremedlemmer eller varamedlemmer i det forsikrede boligselskapet/boligsameiet, borettslaget beviselig har gjort seg skyldig i en eller flere av følgende handlinger overfor sikrede:

- underslag
- tyveri
- bedrageri
- utroskap
- dokumentfalsk

forutsatt at vedkommende har handlet i den hensikt å skaffe seg eller andre enn sikrede en uberettiget, direkte økonomisk vinning utover forfremmelse, lønnstillegg, bonus eller lignende.

Med økonomisk tap menes det konkrete kronebeløp eller verdien av gjenstanden som er fravendt sikrede ved en handling som er nevnt ovenfor.

13.3 Direkte økonomisk tap

Med direkte økonomisk tap forstås kronebeløpet/verdien som er fravendt sikrede ved handling som nevnt i punkt 13.2.

Forsikringen omfatter ikke indirekte økonomisk tap eller konsekvenstap, herunder tapt inntekt, tapt fortjeneste etc.

Rentetap fram til 2 måneder etter at forholdet er meldt forsikringsforetaket, inflasjonstap, disponeringstap og lignende tap sikrede lider ved ikke å ha kunnet disponere beløp/verdier er ikke dekket.

Gjelder tapet gjenstander, fastsettes verditapet til hva det ville koste å anskaffe tilsvarende – eller i det vesentlige tilsvarende – gjenstand da tapet ble konstatert.

Det skal gjøres fradrag for den vinning/fortjeneste sikrede eventuelt har hatt i sammenheng med den begåtte handling.

13.4 Forsikringssum

Forsikringssummen er kr 300 000 og angir forsikringsforetakets maksimale erstatningsplikt pr. skadetilfelle, uten hensyn til om tapet er forårsaket av en person alene eller ved samarbeid mellom flere personer.

13.5 Egenandel

Hvis ikke annet er avtalt, er sikredens egenandel kr 10 000.

13.6 Hva forsikringen ikke omfatter

Forsikringsforetaket dekker ikke tap som sikrede er påført

- ved handlinger i forsikringstiden som har tjent til å dekke tap påført sikrede ved handlinger foretatt før forsikringen trådte i kraft.

- ved straffbare handlinger som er pågått etter at sikrede har oppdaget forsikringstilfellet, med mindre sikrede godtgjør at denne ikke ville vært i stand til å forhindre tapet. Det samme gjelder dersom grov uaktsomhet fra sikrede er årsak til at forsikringstilfellet ikke ble oppdaget.
- tap som er forårsaket av handlinger som er foretatt mer enn 2 år før tapet meldes.

13.7 Sikredes plikter ved forsikringstilfelle

Får sikrede kjennskap til, eller mistanke om, uredelighet som kan medføre erstatningsplikt, skal forsikringsforetaket umiddelbart informeres skriftlig

Når sikrede vil gjøre krav gjeldende mot forsikringsforetaket, skal sikrede omkostningsfritt for forsikringsforetaket:

- omgående gi forsikringsforetaket alle opplysninger av betydning for sakens behandling.
- fremlegge nødvendig dokumentasjon for tapet.
- omgående melde det forhold forsikringstilfellet omfatter til påtalemyndigheten og fremsette nødvendig påtalebegjæring samt begjære erstatningskravet overfor den skyldige pådømt i straffesaken. I særskilte tilfeller kan anmeldelse unnlates etter avtale med forsikringsforetaket.
- foreta den nødvendige pågang (inkludert sivil arrest) ovenfor den skyldige for å få denne til å gjøre opp tapet, inntil forsikringsforetaket eventuelt har dekket tapet og selv kan foreta den nødvendige pågang. Forsikringen omfatter likevel direkte utlegg i forbindelse med slik pågang.

13.8 Utbetaling av erstatning og oppgjør fra den skyldige

Erstatningen utbetales så snart forsikringsforetaket har hatt rimelig tid til å klarlegge forsikringstilfellet og beregne erstatningen.

Utbetalingen skal ikke utsettes i påvente av offentlig behandling av en eventuell straffesak mot den skyldige med mindre dette er nødvendig for å fastslå om tapet er omfattet av forsikringen eller for å beregne erstatningen.

Er det på et tidligere tidspunkt på det rene at forsikringsforetaket skal betale i hvert fall en del, utbetales likevel et tilsvarende forskudd.

Det skal gjøres et fradrag for beløp sikrede kan motregne overfor den skyldige.

Foretas det oppgjør under forsikringen, trer forsikringsforetaket, så langt oppgjøret rekker, inn i sikredes erstatningskrav overfor den skyldige.

Kommer det inn midler fra den skyldige, går disse til dekning av forsikringsforetakets erstatningsutbetalinger foran dekning av sikredes egenandel.

13.9 Eksterne sakkyndige

Etter avtale med forsikringsforetaket kan det engasjeres ekstern sakkyndig bistand til å kartlegge hendelsesforløp og tapets størrelse. Dette reduserer ikke sikredes plikter etter punkt 13.8.

14 Yrkesskade

Forsikringen omfatter erstatningsansvar som følge av lov om yrkesskadeforsikring for ulønnet person.

Når borettslaget/sameiet kortvarig og tilfeldig er å betrakte som arbeidsgiver etter lov om yrkesskadeforsikring, hefter vi overfor skadelidte, som er å anse som arbeidstaker. Denne bestemmelsen gjelder også for borettslagets/sameiets styremedlemmer, i den utstrekning disse er omfattet av loven.

Borettslaget/sameiet plikter å tegne særskilt yrkesskadeforsikring for alle arbeidstakere som ikke er ansatt tilfeldig og kortvarig.

Forsikringen gjelder ikke:

- sikredes fast ansatte arbeidstakere eller
- når huseierforholdet inngår som del av annen virksomhet med forsikringsplikt for arbeidsgiver, og skadelidte er å betrakte som arbeidstaker i den totale virksomheten

Forsikringen omfatter yrkesskader og yrkessykdom som konstateres i forsikringstiden i henhold til lov om yrkesskadeforsikring. Med yrkesskade og yrkessykdom forstås skade og sykdom som omfattes av §§ 10 og 11 i lov om yrkesskadeforsikring. Det vil si skade og sykdom som den som er forsikret påføres i arbeid på arbeidsstedet i arbeidstiden når det er:

- skade og sykdom forårsaket av arbeidsulykke (yrkesskade)
- skade og sykdom som i henhold til folketrygdloven er likestilt med yrkesskade
- annen skade og sykdom, dersom denne skyldes påvirkning fra skadelige stoffer eller arbeidsprosesser

Belastningslidelser regnes ikke som yrkesskade/yrkessykdom.

15 Kollektiv ulykkesforsikring

15.1 Hva forsikringen omfatter

Forsikringen omfatter ulykkeskader som inntreffer i forsikringstiden. Med ulykkeskade forstås en skade på kroppen forårsaket ved en plutselig og uforutsett ytre begivenhet – ulykkestilfelle.

Skade på sinnet, f.eks. sjokk, regnes ikke som ulykkeskade, med mindre det samtidig er oppstått legemsskade som medfører livsvarig og erstatningsmessig invaliditet.

15.2 Hvem forsikringen omfatter

Forsikringen dekker ulykkeskade som inntreffer i forsikringstiden, og som rammer

- eiere og beboere som utfører dugnad for borettslaget/sameiet
- styremedlemmer
- barn, fosterbarn eller barnebarn av beboere i borettslaget/sameiet, til og med det kalenderåret barnet fyller 12 år

Forsikringen opphører for den enkelte eier/beboer når vedkommende fyller 80 år.

15.3 Når og hvor forsikringen gjelder

Forsikringen omfatter kun ulykkeskader som inntreffer på forsikringsstedet under:

- dugnadsarbeid som er organisert av borettslaget/sameiet og som omfatter utvendig arbeid og/eller dugnadsarbeid i felleslokaler
- under borettslagets/sameiets styremøter eller på vei til/fra styremøte og hvor den skadelidte er medlem eller varamedlem i styret
- ved lek i borettslagets/sameiets fastmonterte lekeapparater, og hvor den skadelidte er barn, fosterbarn eller barnebarn av beboere i borettslaget/sameiet

15.4 Forsikringssummer

Avtalte forsikringssummer for varig medisinsk invaliditet og død kommer frem av forsikringsbeviset.

Behandlingsutgifter dekkes med inntil 0,5 G.

15.5 Begrensninger i vårt ansvar

15.5.1 Grov uaktsom fremkalling av forsikringstilfellet

Har den som er forsikret grovt uaktsomt fremkalt forsikringstilfellet eller økt skadens omfang, kan vårt ansvar settes ned eller falle bort. Det samme gjelder dersom den som er forsikret grovt uaktsomt har fremkalt forsikringstilfellet gjennom overtredelse av en sikkerhetsforskrift. Vi er likevel ansvarlig hvis den som er forsikret på grunn av alder eller sinnstilstand ikke kunne forstå rekkevidden av sin handling.

15.5.2 Forsettlig fremkalling av forsikringstilfellet

Har den som er forsikret forsettlig fremkalt forsikringstilfellet, er vi ikke ansvarlig. Vi er likevel ansvarlig hvis den som er forsikret på grunn av alder eller sinnstilstand ikke kunne forstå rekkevidden av sin handling.

15.5.3 Psykiske lidelser, atferdsforstyrrelser, lærevansker og lignende

Forsikringen gir ikke rett til utbetaling for psykiske lidelser, atferdsforstyrrelser, lærevansker o.l. som omfattes av diagnosekodene fra og med F00 til og med F99 i henhold til ICD-10 (Den internasjonale statistiske klassifikasjonen av sykdommer og beslektede helseproblem, 10. revisjon med senere endringer, fastsatt av Verdens Helseorganisasjon) og følger av slike.

15.5.4 Sykdom, smitte og andre særlige tilstander

Forsikringen gjelder ikke:

- ulykesskade som skyldes sykdom, sykkelig tilstand eller anlegg, f.eks. skader som oppstår som følge av besvimelse, epileptisk anfall, hjerneslag eller annen sykkelig tilstand
- for følgende sykdommer eller sykelige tilstander, selv om en ulykeshendelse kan påvises som årsak:
 - slagtilfelle
 - hjerteinfarkt
 - kreft
 - smertetilstander i nakke og rygg, med mindre smertene har oppstått som følge av billediagnostisk påvisbart brudd i nakke- eller ryggspylen, og bruddet skyldes en ulykesskade
 - nevroses
 - ME og andre tretthetssymptomer
 - infeksjonssykdommer med mindre infeksjonen har kommet gjennom en ulykeshendelse. Stikk og bitt av insekt regnes ikke som en ulykeshendelse.

15.5.5 Medisinsk behandling

Forsikringen gjelder ikke ulykesskade forårsaket ved medisinsk undersøkelse, behandling o.l., med mindre du er blitt behandlet på grunn av en ulykesskade som vi svarer for. Tilsvarende unntak gjelder ved inntak av medikamenter, med mindre det skjer etter forordning fra lege som ledd i behandling av en erstatningsmessig ulykesskade.

15.5.6 Forgiftning

Vi svarer ikke for skade oppstått ved forgiftning gjennom mat, drikke eller nytelsesmidler.

15.5.7 Slagsmål og forbrytelse

Vi svarer ikke for skade oppstått i slagsmål, ved utførelse eller medvirkning til en forbrytelse, eller ved motstand mot pågrepelse. Vi erstatter heller ikke skade som skyldes at du utsettes for gjengjeldeshandlinger knyttet til deltakelse i slike handlinger.

15.5.8 Selvmord

Vi svarer ikke for selvmord eller forsøk på selvmord med mindre kravstilleren kan sannsynliggjøre at dette skyldes en akutt sinnsforvirring som skyldes en ytre årsak og ikke en sinnslidelse.

15.5.9 Lys og temperatur

Vi svarer ikke for skade som skyldes påvirkning av lys eller temperatur med mindre du var utsatt for påvirkningen som følge av en ulykesskade som vi svarer for. Vi dekker også slik påvirkning når årsaken er en nødsituasjon du ufrivillig har kommet opp i.

15.5.10 Sikkerhetsforskrift

For ulykkesforsikringen gjelder følgende sikkerhetsforskrifter:

- når et ulykkestilfelle har inntruffet, må du snarest, og senest innen 72 timer, søke lege og følge legens anvisninger

15.6 Skadeoppgjør

15.6.1 Melding om skade

Når et ulykkestilfelle har inntruffet må melding sendes oss omgående.

15.6.2 Opplysningsplikt og dokumentasjon

Ved krav om erstatning skal du gi oss de opplysninger og dokumenter som er tilgjengelige for deg, og som vi trenger for å kunne ta stilling til kravet og utbetale erstatning.

Dersom du ved skadeoppgjøret gir uriktige eller ufullstendige opplysninger, kan du miste ethvert erstatningskrav mot oss både under denne og andre forsikringsavtaler.

15.6.3 Lege- og spesialisterklæring

Både du og vi har rett til å innhente lege- og spesialisterklæringer som har betydning for fastsettelsen av grunnlaget for erstatningsberegningen. Dersom vi finner det nødvendig å innhente legeerklæring fra en ny sakkyndig, skal dette begrunnes skriftlig.

Hvis du befinner deg utenfor Norge kan vi kreve at du fremstiller deg for lege i Norge for vurdering av om vilkårene for erstatning foreligger. Vi betaler legens honorar, men ikke reiseutgifter til/fra Norge.

15.6.4 Samvirkende årsaker

Erstatningen reduseres forholdsmessig hvis andre forhold, sammen med ulykesskaden, har medvirket til det forhold som gir rett til utbetaling under forsikringen.

15.6.5 Hvem utbetales erstatningen til

Invaliditetserstatning tilfaller den som er forsikret.

Behandlingsutgifter tilfaller den som er forsikret.

Utbetaling av forsikringssum ved død følger bestemmelsene i forsikringsavtaleloven kapittel 15.

15.6.6 Når og hvordan erstatningen beregnes

Forsikringssummen er angitt i forsikringsbeviset. Den forsikringssummen som gjaldt da forsikringstilfellet inntraff legges til grunn ved erstatningsberegningen.

15.6.6.1 Dødsfall

Dødsfallserstatningen kommer til utbetaling når dødsfallet har inntruffet, vi har mottatt kravet med nødvendig dokumentasjon og har hatt rimelig tid til å kartlegge ansvarsforholdet og beregne vårt endelige ansvar.

Medfører ulykkesskaden at den som er forsikret dør innen ett år etter skadedato, betales dødsfallserstatning. Eventuell invaliditetserstatning som måtte være forskuddsbetalt for samme skade, kommer til fradrag.

Dør den som er forsikret av annen årsak innen ett år etter at ulykkesskaden inntraff, betales verken dødsfall- eller invaliditetserstatning.

Dør den som er forsikret senere enn ett år etter at ulykkesskaden inntraff, betales ikke dødsfallserstatning, men invaliditetserstatning etter den invaliditetsgrad som ulykkesskaden ville medført.

15.6.6.2 Livsvarig medisinsk invaliditet

Invaliditetserstatningen forfaller til utbetaling når forsikringstilfellet har inntruffet, vi har mottatt kravet med nødvendig dokumentasjon og har hatt rimelig tid til å kartlegge ansvarsforholdet og beregne vårt endelige ansvar.

Erstatningen fastsettes på grunnlag av den invaliditetsgraden som ulykkesskaden representerer, og avtalt forsikringssum.

Medfører ulykkesskaden flere skadefølger, fastsettes invaliditetsgraden ut fra en samlet vurdering på samme måte som for yrkesskade (kalt reduksjonsmetoden). Dersom ulykkesskaden øker en tidligere funksjonsnedsettelse gjøres fradrag i medisinsk invaliditet tilsvarende tidligere funksjonsnedsettelse. Når andre forhold medvirker til at den medisinske invaliditetsgraden blir høyere enn det skaden alene tilsier, ytes forholdsmessig erstatning, se pkt. 8.4.

Kan det antas at tilstanden vil bli bedret ved operasjon eller annen behandling, og du uten rimelig grunn vegrer deg for å underkaste deg behandling, skal det likevel ved fastsettelse av den endelige invaliditetsgrad tas hensyn til den mulighet for bedring som slik behandling ville ha medført.

Den medisinske invaliditetsgraden fastsettes på grunnlag av invaliditetstabellene gitt av Sosialdepartementet i forskrift av 21.04.97, del II og III.

Det skal ikke tas hensyn til yrke, nedsatt evne til inntektsgivende arbeid (uføregrad), fritidsinteresser og lignende.

15.6.6.3 Invaliditetstabell

Med medisinsk invaliditet menes den fysiske varige funksjonsnedsettelsen som en bestemt skade erfaringsvis forårsaker. Den medisinske invaliditetsgraden fastsettes på grunnlag av Sosialdepartementets invaliditetstabell i forskrift av 21.4.1997 – Forskrift om menerstatning ved yrkesskade – del II og III. Invaliditetsgraden fastsettes rent tabellarisk. Ved redusert syn, fastsettes invaliditetsgraden skjønnsmessig på grunnlag av synsevnen med korrigerende glass. Ved redusert hørsel fastsettes invaliditetsgraden skjønnsmessig på grunnlag av høreevnen med bruk av høreapparat.

I tilfelle av invaliditet som ikke reguleres av invaliditetstabellen skal invaliditetsgraden fastsettes skjønnsmessig. Ved invaliditet i de organer eller lemmer som er nevnt i tabellen, danner

tabellens satser under enhver omstendighet grensen for forsikringsforetakets erstatningsplikt.

15.6.7 Reduksjonsmetoden

Dersom et ulykkestilfelle fører til at du får flere skader, fastsettes den medisinske invaliditetsgraden ut fra en samlet vurdering (kalt reduksjonsmetoden).

Tap av eller skade på lem eller organ som var fullstendig ubrukbart før ulykkesskaden inntraff, gir ikke rett til erstatning for invaliditet. Var et lem eller organ tidligere delvis tapt eller ubrukbart, gjøres det tilsvarende fradrag når invaliditetsgraden skal bestemmes.

15.6.8 Omfattende personskade

Erstatning for én og samme skade kan ikke overstige 100 %, selv om flere lemmer eller organer er skadd.

15.6.9 Kosmetisk skade og tannskade

Skade som utelukkende virker vansirende og gir en invaliditetsgrad på mindre enn 15 %, samt tannskader, gir ikke rett til invaliditetserstatning.

15.6.10 Behandlingsutgifter

Forsikringen dekker rimelige og nødvendige behandlingsutgifter som er påløpt de 3 første årene etter ulykkesskaden, begrenset oppad til 0,5 G til følgende:

- lege og tannlege. Ved tannskade for barn under 18 år erstattes utgifter til første permanente tannbehandling (bro, krone e.l.), selv om behandling skjer senere enn 3 år etter skadedagen. Oppgjør for slike utgifter skal imidlertid foretas innen 10 år fra skadedagen på grunnlag av omkostningsoverslag fra tannlege eller tanntekniker.
- forbindelsessaker og medisin foreskrevet av lege eller tannlege
- kiropraktor- og fysioterapibehandling
- nødvendige reiseutgifter til/fra hjemstedet for behandling som nevnt over

Behandlingsutgifter dekkes selv om ulykken ikke medfører varig medisinsk invaliditet. Dekning av behandlingsutgifter gjelder bare for medlemmer av norsk folketrygd. Øvrige unntak i forsikringen gjelder også for behandlingsutgifter.

Forsikringen dekker ikke behandlingsutgifter som gjelder:

- tannskade som skyldes tygging eller biting
- undersøkelse, behandling eller opptrening i private klinikker/helseinstitusjoner eller hos privatpraktiserende lege/behandlere uten offentlig refusjonsrett
- hjelpemidler
- utgifter til lete-/redningsaksjoner
- utgifter til transport fra skadested

Du plikter å fremlegge dokumentasjon i form av originale bilag over utgifter som kreves erstattet. Du har kun krav på erstatning for den delen av utgiftene som overstiger det som kan kreves fra annet hold.

I oppgjøret fratrekkes en egenandel på kr 1.000.

Tilleggsdekninger

Bare de tilleggsvilkår som er angitt i forsikringsbeviset gjelder for forsikringen. Der ikke annet er nevnt gjelder forsikringsvilkårene for Borettslag.

16 Skadedyrforsikring for boligselskap

Forsikringen dekker bekjempelse av skadeinsekter, samt nødvendig utbedring av skade voldt av stokkmaur, husbukk eller stripet borebille. Forsikringen dekkers også bekjempelse av mus og rotter innvendig i bygning etter påvist aktivitet.

Ved bekjempelse av skjeggkre dekkes én utleggelse av åte per boenhet inkl. fellesarealer.

Forsikringen dekker bekjempelsestiltak og utbedringskostnader med inntil 2 000 000 kroner for hvert skadetilfelle.

Forsikringen er dekket gjennom VIS Forsikring som også foretar skadeoppgjør.

VIS Forsikring har rett til å besiktige bygningene som forsikres. Besiktigelse utføres som et ledd i intern risikovurdering på et utvalg av forsikrede bygninger. Ved vesentlige feil og mangler kan VIS Forsikring la være å fornye forsikringen.

Besiktigelsen som utføres på initiativ fra VIS Forsikring, er uten ekstra kostnader for forsikringstaker. Se egne vilkår fra VIS Forsikring.

Med mindre annet kommer frem av forsikringsbeviset er egenandelen for hvert skadetilfelle kr. 6 000.

17 Påbud fra offentlig myndighet

Hva som er forsikret

Forsikringen er utvidet til å omfatte nødvendige merutgifter med det beløp som er angitt i forsikringsbeviset, utover kr 10 000 000 som er angitt i vilkårets punkt 3.1.9.

N19 Maskinforsikring, bygning

Hva som er forsikret

- Fast elektrisk opplegg fram til belysning, varme og ventilasjon inkl. elektriske motorer.
- Antenneanlegg
- Heisanlegg inkl. heismotor og apparatanlegg
- Kjeleanlegg for sentralfyring
- Vaskerianlegg inkl. vaskemaskiner.

Hvilke skader som erstattes

Skade som erstattes:

Plutselig og uforutsett skade på forsikrede gjenstander når bygningen er forsikret.

Skade som ikke erstattes:

Skade som skyldes slitasje, rust eller tæring.

Sikkerhetsforskrifter

Reparasjon, rensing og restaurering skal utføres av kvalifiserte fagfolk.

Aldersfradrag

I erstatningsoppgjøret blir det gjort følgende fradrag for hvert år etter at tingen eller en skadd del er tatt i bruk som ny:

5 % for hvert år tingen har vært i bruk ut over 5 år.

Egenandel

I tillegg til eventuelt aldersfradrag skal det i erstatningsoppgjøret fratrekkes en egenandel på kr 3 000.

N22 Kunstnerisk utsmykning

Hva som er forsikret

Forsikringen er utvidet til å omfatte naglefast kunstnerisk utsmykning med inntil det beløp som er angitt i forsikringsbeviset.

18 Bistand ved klage

Dersom du mener forsikringsforetaket har gjort feil i saker som gjelder forsikringsavtalen eller erstatningsoppgjør, kontakt Knif Trygghet Forsikring AS på e-post: post@kniftrygghet.no, merk henvendelsen med *klage*.

eller

Finansklagenemnda
Postboks 53 Skøyen, 0212 Oslo
www.finkn.no

E-post: post@finkn.no
Telefon: 23 13 19 60

Det er gratis å henvende seg til disse klageinstansene.

19 Servicetelefoner

For informasjon om skader/skadebehandling:
Knif Trygghet Forsikring AS

tlf. (+47) 23 68 39 00 - Døgnåpen alarmtelefon.
www.kniftrygghet.no